

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomických věd**

Aplikace zásad zdravého finančního řízení na úrovni obcí

Jana Doležalová

**Bakalářská práce
2017**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Doležalová**
Osobní číslo: **E14011**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Aplikace zásad zdravého finančního řízení na úrovni obcí.**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je vymezit přístupy k zdravému finančnímu řízení obcí, analyzovat situaci finančního řízení ve vybrané obci a navrhnout vhodné kroky k zlepšení finančního řízení s ohledem na možnosti a kapacity dané obce.

Osnova:

- Charakteristika základních přístupů k finančnímu řízení na úrovni obcí.
- Vymezení vhodných ukazatelů pro hodnocení finanční situace obcí.
- Analýza finanční a hospodářské situace vybrané obce.
- Komparace přístupů k finančnímu řízení s dalšími obcemi.
- Zhodnocení a navržení konkrétních kroků ke zlepšení situace zkoumané obce.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. Veřejné finance. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0
PEKOVÁ, J. Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 642 s. ISBN 978-80-7357-698-1
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0
PŮČEK, M. J. Udržitelné finanční řízení obcí a regionů. Praha: Národní síť zdravých měst České republiky, 2015. 140 s. ISBN 978-80-906033-1-8
PŮČEK, M., OCHRANA, F. Chytrá veřejná správa: kohezní politika. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci, c2009. 200 s. ISBN 978-80-87147-28-3.

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Martin Sobotka, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 4. září 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 28. dubna 2017

doc. Ing. Romana Provažníková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 4. 2017

Jana Doležalová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá problematikou zdravého finančního řízení obcí. Práce obsahuje popis základních a moderních přístupů k hospodaření obcí. Zaměřuje se na vymezení metod sloužících ke zjištění aktuálního finančního stavu obce a následuje aplikace na konkrétní obci. V návaznosti na komparaci s dalšími obcemi je provedeno zhodnocení a navržení možností pro zlepšení situace zkoumané obce s ohledem na její možnosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

Finanční zdraví, Rozpočtový proces, Příjmy, Výdaje, Saldo, Finanční analýza, Zadluženost, Likvidita, Finanční majetek

TITLE

Application of principles of wholesome financial management at the municipal level

ANNOTATION

This bachelor's thesis is dealing with issues of wholesome financial management of municipalities. The thesis contains description of basic as well as modern attitudes to municipal management. It focuses on the definition of methods used for determination of the current municipal financial situation. Then it follows with application for a particular municipality. As a follow-up to comparison with other municipalities there is an evaluation and a proposal how to improve the situation of the researched municipality with regard to its possibilities.

KEYWORDS

Financial health, Budget process, Revenues, Expenses, Balance, Financial analysis, Indebtedness, Liquidity, Financial assests

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY K FINANČNÍMU ŘÍZENÍ OBCÍ.....	11
1.1 OBEC JAKO SUBJEKT ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY.....	11
1.2 ROZPOČET ÚZEMNÍHO SAMOSPRÁVNÉHO CELKU A JEHO STRUKTURA.....	12
1.2.1 Tři pohledy na rozpočet obce.....	12
1.2.2 Příjmy obcí.....	13
1.2.3 Výdaje obcí.....	14
1.3 METODY SESTAVOVÁNÍ ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ.....	15
1.3.1 Tradiční metody rozpočtování.....	15
1.3.2 Přístupy variantního zpracování rozpočtů.....	16
1.4 ROZPOČTOVÝ PROCES.....	17
1.4.1 Střednědobý výhled rozpočtu.....	18
1.4.2 Rozpočtová opatření.....	19
1.5 MODERNÍ PŘÍSTUPY K FINANČNÍMU ŘÍZENÍ OBCÍ.....	20
1.5.1 Reformy veřejné správy v České republice.....	20
1.5.2 Koncept 3E.....	21
1.5.3 Zdravé finanční řízení.....	22
2 VYMEZENÍ VHODNÝCH UKAZATELŮ PRO HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE OBCE.....	24
2.1 FINANČNÍ ANALÝZA.....	24
2.2 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY.....	25
2.2.1 Zdroje dat pro finanční analýzu.....	25
2.2.2 Poměrové ukazatele finanční analýzy.....	26
2.2.3 Doplnující ukazatele finanční stability obce.....	28
2.3 METODY ZHODNOCENÍ DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD ZDRAVÉHO FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	29
3 ANALÝZA FINANČNÍ A HOSPODÁŘSKÉ SITUACE MĚSTA NASAVRKY.....	30
3.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA NASAVRKY.....	30
3.2 FINANČNÍ ANALÝZA MĚSTA NASAVRKY.....	32
3.2.1 Celkové příjmy a výdaje.....	32
3.2.2 Rozbor příjmů.....	32
3.2.3 Rozbor výdajů.....	36
3.2.4 Výpočet poměrových a doplňujících ukazatelů.....	38
3.3 HODNOCENÍ ZÁSAD ZDRAVÉHO FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	39
4 KOMPARACE PŘÍSTUPŮ K FINANČNÍMU ŘÍZENÍ S DALŠÍMI OBCEMI.....	43
4.1 SROVNÁNÍ FINANČNÍCH DAT.....	43
4.1.1 Porovnání příjmů.....	44
4.1.2 Porovnání výdajů a krátkodobého finančního majetku.....	46
4.1.3 Výsledky komparace s jinými obcemi.....	47
4.2 POROVNÁNÍ DODRŽOVÁNÍ ZÁSAD ZDRAVÉHO FINANČNÍHO ŘÍZENÍ.....	48
5 ZHODNOCENÍ A NAVRŽENÍ KONKRÉTNÍCH KROKŮ KE ZLEPŠENÍ SITUACE ZKOUMANÉ OBCE.....	50
5.1 ZHODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE MĚSTA NASAVRKY.....	50
5.2 NÁVRH KONKRÉTNÍCH KROKŮ KE ZLEPŠENÍ SITUACE MĚSTA NASAVRKY.....	51
5.2.1 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu.....	51
5.2.2 Návrh akčního plánu.....	53
ZÁVĚR.....	54
POUŽITÁ LITERATURA.....	55
SEZNAM PŘÍLOH.....	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Struktura příjmů místních rozpočtů.....	14
Tabulka 2: Struktura výdajů místních rozpočtů	15
Tabulka 3: Vývoj stavu obyvatel města Nasavrky v letech 2010 – 2015	31
Tabulka 4: Vývoj příjmů a výdajů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)	32
Tabulka 5: Vývoj daňových příjmů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)	33
Tabulka 6: Vývoj nedaňových příjmů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč).....	34
Tabulka 7: Struktura kapitálových příjmů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč) .	35
Tabulka 8: Přehled přijatých transferů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)	36
Tabulka 9: Rozbor běžných výdajů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč).....	37
Tabulka 10: Rozbor kapitálových výdajů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč) ..	37
Tabulka 11: Ukazatele likvidity	38
Tabulka 12: Ukazatele zadluženosti	38
Tabulka 13: Ukazatele rentability.....	38
Tabulka 14: Ukazatele autarkie	38
Tabulka 15: Index provozních úspor města Nasavrky v letech 2010 – 2015.....	39
Tabulka 16: SWOT analýza ekonomické situace města Nasavrky	40
Tabulka 17: Ukazatele monitoringu MF ČR k 31. 12. 2015	44
Tabulka 18: Daňové příjmy za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele)	45
Tabulka 19: Nedaňové příjmy za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele).....	46
Tabulka 20: Přijaté transfery za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele).....	46
Tabulka 21: Kapitálové příjmy za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele)	46
Tabulka 22: Stav běžného účtu v období 2010 – 2015 (v tis. Kč/ 1 obyvatele).....	47
Tabulka 23: Porovnání indexu provozních úspor v letech 2010 - 2015	48

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Model „dělat správné věci správně“	21
Obrázek 2: Vývoj a struktura příjmů města Nasavrky	33
Obrázek 3: Vývoj struktury výnosů z daní	34
Obrázek 4: Struktura výdajů města Nasavrky v letech 2006-2015	36
Obrázek 5: Saldo běžného rozpočtu města Nasavrky v letech 2010 - 2015.....	39
Obrázek 6: Porovnání celkových příjmů za období 2010 - 2015	45
Obrázek 7: Porovnání průměrných výdajů za období 2010 - 2015	47
Obrázek 8: Porovnání provozního salda města Nasavrky v letech 2010-2015	48

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
MA 21	Místní Agenda 21
MF	Ministerstvo financí
NSZM ČR	Národní síť Zdravých měst České republiky
RVUR	Rada vlády pro udržitelný rozvoj
Sb.	Sbírka zákonů

ÚVOD

Požadavky na kvalitu služeb, které poskytuje veřejný sektor, se v současné době stále zvyšují. Pokud územně samosprávné celky chtějí tyto nároky splnit, musí efektivně využívat všechny své zdroje, snažit se o snižování nákladů a kvalitní poskytování služeb při současném dodržování platné legislativy. Základem je tedy zdravé hospodaření, které je potom pro obce předpokladem řádného a dlouhodobého rozvoje obce, jistoty občanů v její budoucnost. Pojem „zdravé finance“ lze vnímat ve významu plnění finančních závazků, mít dostatek prostředků na další rozvoj a v dlouhodobém měřítku převyšovat příjmy výdaje.

Cílem práce je vymezit přístupy k zdravému finančnímu řízení obcí, analyzovat situaci finančního řízení ve vybrané obci a navrhnout vhodné kroky ke zlepšení finančního řízení s ohledem na možnosti a kapacity dané obce.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola je věnována vymezení základních přístupů k finančnímu řízení obcí. Jsou zde podrobně rozebrány jednotlivé metody sestavování územních rozpočtů a etapy rozpočtového procesu obcí. Část kapitoly je zaměřena i na moderní přístupy při finančním řízení obcí. Zejména jsou přiblíženy základní pojmy účelnost, efektivnost a hospodárnost. Zvláštní pozornost je věnována právě zdravému finančnímu řízení.

Druhá kapitola vymezuje vhodné ukazatele pro hodnocení finanční situace obcí. Jsou charakterizovány hlavní oblasti finanční analýzy. Podrobně jsou vysvětleny poměrové a doplňující ukazatele.

Třetí kapitola prezentuje výsledky analýzy finanční a hospodářské situace města Nasavrky. Nejprve jsou hodnoceny příjmy a výdaje města. Následuje výpočet jednotlivých ukazatelů. Závěrečná část se soustřeďuje na zhodnocení dodržování zásad udržitelného rozvoje při finančním řízení města.

Ve čtvrté kapitole je provedena komparace přístupů k finančnímu řízení s dalšími obcemi. Ke srovnání byly vybrány municipality, které jsou členy Národní sítě zdravých měst a splňují vyšší kritéria místní Agendy 21.

Závěrečná pátá kapitola se snaží o zhodnocení a navržení konkrétních kroků ke zlepšení situace města Nasavrky.

1 ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY K FINANČNÍMU ŘÍZENÍ OBCÍ

Poslání obcí vymezuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen zákon) v § 2 odst. 2 následovně: „*Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem*“. Tato definice souvisí s řádným hospodařením s veřejnými prostředky, které již dnes není možné bez dobré znalosti finančního řízení a zvládnutí potřebných právních norem. Otrusinová (2011) uvádí, že finanční řízení je zaměřeno především na efektivní fungování dané organizace a využívá celý systém nástrojů, například metody manažerského účetnictví, finanční analýzu, plánování, kontrolní systémy, controllingové metody a nástroje k optimalizaci procesů.

1.1 Obec jako subjekt územní samosprávy

Veřejná správa je v České republice složena ze dvou základních subsystémů – státní správy a územní samosprávy. Státní správa je řízena ústřední vládou, která je reprezentantem výkonné moci. Pro státní správu je charakteristická jednotná úprava výkonu na celém území státu daná zákonem a podřízenost nižších orgánů státní správy orgánům vyšším. Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, který je nadán právem sám rozhodovat o svých záležitostech. Základními územními samosprávnými celky jsou obce a vyššími územními samosprávnými celky kraje. Jejich právo na samosprávu je zakotveno v Ústavě ČR a stát do činnosti územně samosprávných celků může zasahovat, jen když to vyžaduje ochrana zákona (blíže viz např. Provazníková, 2015).

V České republice existuje tzv. smíšený model veřejné správy. Obce prostřednictvím svých orgánů vykonávají současný výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a přenesené působnosti, tedy státní právy.

Obec je veřejnoprávní korporací, která vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese z těchto vztahů odpovědnost. Zákon vymezuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů na územním celku, který je vymezen hranicí. Občany obce jsou všechny fyzické osoby, které jsou v obci hlášeny k trvalému pobytu. Z ekonomického hlediska je pro obec významné, že může vlastnit majetek a finanční prostředky, se kterými hospodáří. Ze samostatné působnosti vyplývá právo na vlastní majetek obce a na hospodaření podle vlastního rozpočtu. Při výkonu samosprávy neexistuje podřízenost obce jinému orgánu. Dozor nad samostatnou působností obcí vykonává Ministerstvo vnitra ČR. Přenesenou působností rozumíme výkon státní správy, kterou stát delegoval na obce a její rozsah vždy určují zákony.

Zákon o obcích vymezuje čtyři základní orgány obce. Nejdůležitějším orgánem, který samostatně spravuje obec, je **zastupitelstvo obce**. Zastupitelstvo volí ze svých členů **starostu** a **místostarostu**. Starosta zastupuje obec navenek a za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu. Výkonným orgánem obce je **rada obce** (pokud je volena) složená ze starosty, místostarosty a dalších radních zvolených ze zastupitelstva. **Obecní úřad** tvoří starosta, místostarosta, tajemník (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce. Zastupitelstvo si může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány výbory. Každá obec musí mít ze zákona zřízen **kontrolní a finanční výbor**.

1.2 Rozpočet územního samosprávného celku a jeho struktura

Jak již bylo uvedeno v předchozím textu, obce sestavují roční rozpočet, který je základním nástrojem finančního hospodaření. Územní rozpočet dle Provazníkové (2015) je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní) způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty. Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Sedmihradská (2015) rozpočet definuje především jako finanční plán na určité období, který vždy zachycuje i strategii daného subjektu. Jako hlavní specifikum veřejného rozpočtu uvádí, že o něm nerozhodují ti, kdo do něj přispívají. Daně platí všichni, ale o tom jak budou použity, tedy o rozpočtu, rozhoduje úzká skupina lidí – v demokratickém systému to jsou volení zástupci (zastupitelé a poslanci).

1.2.1 Tři pohledy na rozpočet obce

Na rozpočet můžeme pohlížet třemi níže uvedenými pohledy:

- rozpočet jako bilance příjmů a výdajů;
- rozpočet jako finanční plán;
- rozpočet jako nástroj na prosazování cílů.

Rozpočet jako bilance příjmů a výdajů

Z tohoto hlediska je rozpočet bilancí, která zaznamenává příjmy a výdaje za rozpočtové období, které je shodné v celé soustavě veřejných rozpočtů v příslušné zemi. Pro případ obcí vymezuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních celků v § 4 odst. 2, že rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Hospodaření lze charakterizovat vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2 \quad (1)$$

Kde F_1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období, P jsou příjmy, V jsou výdaje a F_2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. Pokud $F_2 > F_1$, vytváří se rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Pokud $F_2 < F_1$, je nutné použít rezervu z minulých let nebo jiných zdrojů na vyrovnání rozpočtové bilance (viz např. Provazníková, 2015). Půček (2015) ke schodkovému hospodaření doplňuje, že je vhodné, pokud má obec předem schválena pravidla pro (ne)zadlužování a postupuje podle nich.

Rozpočet jako finanční plán

Druhou možností, jak chápat územní rozpočet, je pohlížet na něj jako na finanční plán. Podle Půčka (2015) je jeho cílem sladění příjmových možností obce s výdajovými aktivitami. Obce jsou omezeny ve svých výdajích množstvím prostředků, jimiž disponují. Nutnost sestavit rozpočet omezuje představitele místních samospráv v jejich aktivitách a nutí je přiřazovat jim priority. Důležitou roli zde též hraje potřeba uvažovat v delším časovém horizontu než jeden rok, což současná právní úprava, podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění, podporuje svým požadavkem na používání institutu střednědobého výhledu rozpočtu.

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky

K tomuto pohledu na rozpočet Provazníková (2015) uvádí, že:

- stanovuje priority v rámci lokálních statků a služeb, které obec poskytuje;
- alokuje zdroje mezi různé činnosti obce, stanoví úroveň a zaměření činností obce během rozpočtového období;
- v souladu s platnými zákonnými normami rozhoduje o úrovni zdanění a výši poplatků, které se budou vybírat během následujícího roku;
- poskytuje úplné informace o finanční situaci a o plánech obce, které slouží jako základ pro měření efektivnosti operací obce.

1.2.2 Příjmy obcí

Zdroje příjmů územních rozpočtů lze rozdělit na: daňové příjmy, nedaňové příjmy (tzn. příjmy, které souvisí s vlastní aktivitou obce), dotace a úvěry nebo půjčky, viz tabulka 1. První tři kategorie příjmů tvoří, tzv. nenávratné příjmy a jsou nejvýznamnějším zdrojem financování obcí. Naopak úvěry a půjčky představují pro obce povinnost, kterou musí podle sjednaných podmínek splatit (Provazníková, 2015).

Tabulka 1: Struktura příjmů místních rozpočtů

Daňové příjmy	- svěřené daně (daň z nemovitostí)
	- sdílené daně (část daně z příjmu fyzických osob, část daně z příjmu právnických osob a část daně z přidané hodnoty)
	- místní poplatky
Transfery a dotace	- účelové a neúčelové dotace ze státního rozpočtu, státních a mimorozpočtových fondů a dotace z krajského rozpočtu
Nedaňové příjmy	- příjmy z pronájmu majetku
	- poplatky za služby
	- zisky z obecních podniků
	- příjmy z úroků
	- prodej majetku
Úvěry a půjčky	- přijaté úvěry a finanční výpomoci
	- emise komunálních dluhopisů

Zdroj: Černožorský a Teplý, 2011

Stejně jako u státního rozpočtu jsou také u obcí nejdůležitější formou příjmů daňové příjmy. Představují je tzv. sdílené a svěřené daně. Sdílené daně znamenají, že výnos z nich je dělen mezi různé úrovně veřejných rozpočtů. Svěřené daně znamenají výlučný výnos z daně daně pro místní rozpočet. Relativní výše výnosů těchto daní je dána zákonem a místní vláda ji nemůže nijak ovlivnit (Černožorský a Teplý, 2011). Výjimku tvoří výnos u daně z nemovitostí. Obce jej mohou ovlivnit prostřednictvím koeficientu, který stanoví prostřednictvím obecně závazné vyhlášky obce.

Užitečné je také členění příjmů místních rozpočtů na **běžné příjmy**, které se určitým způsobem pravidelně opakují (z výše uvedeného by mezi ně patřily daňové příjmy). Druhou kategorií tohoto členění tvoří **kapitálové příjmy**, které jsou spíše jednorázové. Lze mezi ně zařadit příjmy z prodeje obecního majetku (nemovitosti, zásoby), přijaté dotace na investice a půjčky se splatností delší než jeden rok (Hamerníková a Maaytova, 2010).

1.2.3 Výdaje obcí

Výdaje obecních samospráv lze obecně členit podle několika hledisek. Tato práce se blíže zaměří na členění podle ekonomického hlediska a podle rozpočtové skladby.

Ekonomické hledisko

V tabulce 2 je uveden přehled běžných a kapitálových výdajů municipalit. Kapitálové výdaje slouží na financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb. Je pro ně typické, že přesahují období jednoho rozpočtového roku.

Tabulka 2: Struktura výdajů místních rozpočtů

Běžné výdaje	- financování běžných potřeb místních orgánů a jím zřízených organizací (např. chod orgánů, mzdy zaměstnanců, materiálové náklady, energie, nájemné, výdaje na opravy a údržbu, povinné pojistné)
	- dotace vlastním podnikům
Kapitálové výdaje	- financování investičních potřeb obce a zřízených organizací (pořízení hmotného a nehmotného majetku, nákup pozemků)
	- finanční investice (do cenných papírů apod.)
	- splátky úvěrů včetně úroků

Zdroj: Černoهورský a Teplý, 2011

Hledisko rozpočtové skladby

Podrobné členění výdajů upravuje v ČR rozpočtová skladba. Pro územní samosprávné celky je závazné **druhové členění** výdajů, které třídí výdaje na běžné a kapitálové. Srozumitelnější a lépe popisující strukturu výdajů územních rozpočtů je funkční členění výdajů – **odvětvové třídění**. Rozděluje výdaje do 6 skupin, na jejichž základě jsou položky rozpočtu spojené s příslušnými oblastmi, které se snaží subjekt samosprávy podporovat.

1.3 Metody sestavování územních rozpočtů

Na úrovni obcí v ČR se stále nejvíce využívají níže popsané tradiční metody rozpočtování. Za účelem zvyšování efektivity však některé obce začínají při sestavování rozpočtu používat i moderní rozpočtové metody, které se více zaměřují na výsledky dosažené z veřejných prostředků.

1.3.1 Tradiční metody rozpočtování

Mezi tradiční metody sestavování rozpočtu patří přírůstková (indexová) metoda a fixně stanovený limitovaný rozpočet.

Přírůstkový způsob

Podle Provazníkové (2015) je základem uvedeného přístupu odhad a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je považován za základ budoucího rozpočtu. V praxi se jedná o rychlé a snadné sestavení návrhu rozpočtu, kdy se jednotlivé položky předchozího rozpočtu navýší nebo sníží. Nevýhodu této metody spatřuje Půček (2015) ve skutečnosti, že zapomíná na hospodárné, efektivní a účelné využití zdrojů a příliš nereaguje na měnící se potřeby občanů.

Fixně limitovaný rozpočet

Tento přístup je využíván zejména centrální vládou k řízení vlastních odborů a ministerstev. Na úrovni obcí lze využít v případě, že zajišťují poskytování veřejných statků či služeb prostřednictvím jiných organizací. Obec může poskytnout organizaci zajišťující službu paušální finanční částku, kterou si organizace rozdělí mezi jednotlivé nákladové položky podle vlastního uvážení. Tento způsob zvyšuje efektivnost, což je částečně dáno tím, že organizace může kompenzovat nevyhnutelné překročení rozpočtu v určité položce úsporami v položce jiné (Provazníková, 2015).

1.3.2 Přístupy variantního zpracování rozpočtů

Mezi moderní metody rozpočtování převzaté ze soukromého sektoru lze zařadit zejména přístup **nulové základy**, **cílové rozpočtování** a **programové rozpočtování**. Tyto metody vhodně reagují na nutnost zvyšování efektivnosti při využívání veřejných zdrojů.

Přístup nulové základny

Tento přístup shledává Provazníková (2015) k tvorbě rozpočtu jako nejkompexnější, protože podrobuje každou činnost či položku rozpočtu vyčerpávajícímu zkoumání ve vztahu k cílům a možným postupům, jak jich dosáhnout. Přípravu rozpočtu touto metodou lze podle Sedmihradské (2015) shrnout do následujících kroků:

1. Rozdělení všech činností organizace na jednotky, které lze snadno řídit. Pro každou jednotku se každoročně připravují, tzv. balíčky.
2. Každý balíček musí obsahovat: informace o dnešní úrovni financování, popis hlavní činnosti, krátkodobé cíle, jejich analýzu a dopad na dlouhodobý cíl. Balíček se připravuje ve třech variantách, podle úrovně financování:
 - minimální – nižší než dnešní úroveň poskytovaných veřejných služeb;
 - současné – stávající úroveň, včetně růstu nákladů;
 - navýšené – vyšší úroveň poskytovaných veřejných služeb.
3. Vedoucí odboru nebo organizace sestaví pořadí jednotlivých balíčků.
4. Podle výše disponibilních zdrojů se určí, které balíčky se nebudou financovat. Seznam balíčků vybraných pro financování a zdrojů pak tvoří rozpočet.

Nevýhodou tohoto přístupu je velká administrativní a časová náročnost. Provazníková (2015) tuto metodu doporučuje obcím opakovat u každé služby, např. jednou za pět let. Půček (2015) ji navrhuje používat při komplexní transformaci resortu.

Cílové rozpočtování

K tomuto přístupu Provazníková (2015) uvádí, že vyžaduje od představitelů obce porovnávat nejen to, zda využití veřejných zdrojů bylo efektivní a hospodárné, ale zda bylo dosaženo žádoucích účinků a cílů. Obce by se měly zaměřit na dva aspekty tohoto přístupu:

- Jaké cíle by měly být dosaženy a pomocí jaké politiky a jakými postupy?
- Jaké zdroje byly rozděleny; čeho bylo ve skutečnosti těmito zdroji dosaženo a jak toho bylo dosaženo?

Za nevýhodou této metody lze považovat, že se často soustředí na to, zda je činnost zabezpečena s co nejnižšími náklady, ale nebere se v úvahu, zda je opodstatněná.

Metoda programového rozpočtování

Podle metody programového rozpočtování se sleduje hlavně hledisko účelnosti. Rozpočet je sestavován podle výsledků navrhovaných výdajů nebo podle míry, v jaké přispívají k dosažení celkových záměrů obce. Jednotlivé programy jsou strukturovány na základě míry jejich přispění k plnění cílů. Alokuje zdroje do hlavních programů, programů dílčích a programových prvků. Pokud existují různé varianty, které sledují stejný cíl, jsou zařazeny do stejné skupiny, což vede ke konkurenci mezi nimi. Celý přístup lze rozdělit na dvě části. V první části se zkoumají záměry a cíle obce. V další části následuje porovnání a ocenění alternativních variant (Provazníková, 2015).

Programové rozpočtování spojuje strategické plány a výdaje obce a vede její politické představitele i výkonné pracovníky k tomu, aby výdaje orientovali především na plnění definovaných cílů. Programový rozpočet poskytuje obyvatelům více informací o reálných výsledcích a dopadech výdajů na jejich každodenní život. Dá každému uživateli informace, co daná samospráva dělá, co plánuje dosáhnout a jak je úspěšná (Gáfríková, 2008).

1.4 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces lze označit jako zvláštní způsob řízení, které má specifický, zákonem daný, postup. Jedná se o soubor rozhodnutí týkajících se veřejných výdajů a veřejných příjmů. K zajištění správného rozpočtového procesu v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů musí obec splnit následující:

1. **Střednědobý výhled rozpočtu** (§ 3 zákona č. 250/2000 Sb.)
 - a) zveřejnit návrh střednědobého výhledu rozpočtu na 15 dnů
 - b) schválit střednědobý výhled rozpočtu zastupitelstvem

- c) zveřejnit schválený střednědobý výhled rozpočtu do 30 dnů od jeho schválení
- 2. Schválit zastupitelstvem **pravidla rozpočtového provizoria**, pokud nebude rozpočet schválen před 1. 1. běžného roku a zveřejnit je do 30 dnů od jejich schválení (§ 13, zákon č. 250/2000 Sb.)
- 3. **Rozpočet:**
 - a) sestavit
 - b) projednat s finančním výborem (§ 117 - § 119, zákon č. 128/2000 Sb.)
 - c) zveřejnit návrh rozpočtu na 15 dnů (§ 11, zákon 250/2000 Sb.)
 - d) schválit rozpočet zastupitelstvem (§ 11, zákon 250/2000 Sb.)
 - e) zveřejnit schválený rozpočet do 30 dnů od jeho schválení (§ 11, zákon 250/2000 Sb.)
 - f) přijímat rozpočtová opatření (§ 16, zákon 250/2000 Sb.)
 - g) zveřejňovat rozpočtová opatření do 30 dnů od jejich schválení (§ 16, zákon 250/2000 Sb.)
- 4. **Závěrečný účet** (§ 17, zákon 250/2000 Sb.)
 - a) zpracovat závěrečný účet
 - b) zveřejnit závěrečný účet na 15 dnů
 - c) schválit zastupitelstvem do 30. 6. následujícího roku
 - d) zveřejnit schválený závěrečný účet do 30 dnů od jeho schválení

Sedmíhradská (2015) uvádí, že rozpočtový proces zasahuje do několika let. Před začátkem daného rozpočtového roku probíhá příprava návrhu rozpočtu, jeho projednávání a schvalování v zastupitelstvu. V průběhu rozpočtového roku se hospodaří podle schváleného rozpočtu. V reakci na neočekávané události je schválený rozpočet průběžně upravován pomocí rozpočtových opatření. Po skončení rozpočtového roku probíhá vyúčtování, příprava a schválení závěrečného účtu a účetní závěrky. Rovněž musí být ze zákona proveden přezkum hospodaření.

1.4.1 Střednědobý výhled rozpočtu

Půček (2015) střednědobý výhled rozpočtu charakterizuje jako pomocný nástroj obce sloužící pro střednědobé finanční plánování. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na období dvou až pěti let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.

Novela zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, platná od února 2017, nově stanovila, že návrh střednědobého výhledu rozpočtu musí obce zveřejnit nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva obce. Nově byla také zavedena povinnost zveřejnit střednědobý výhled rozpočtu na internetových stránkách obce do 30 dnů ode dne jeho schválení a současně oznámit na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Tímto způsobem musí být zpřístupněn až do schválení nového střednědobého výhledu.

1.4.2 Rozpočtová opatření

Rozpočet může být po jeho schválení změněn z důvodů organizačních, metodických nebo věcných. Změna rozpočtu se provádí rozpočtovým opatřením, a to před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje. Rozpočtovým opatřením je:

- přesun rozpočtových prostředků mezi jednotlivými typy příjmů nebo výdajů, aniž by se změnil jejich celkový objem;
- použití nových, rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových, rozpočtem nezajištěných výdajů, čímž se zvýší celkový objem rozpočtu;
- vázání rozpočtových výdajů, jestliže je jejich krytí ohroženo neplněním rozpočtových příjmů, tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje;
- přijetí úvěru nebo půjčky k financování nových výdajů (zvyšuje se objem výdajů a mění se financování (Sedmíhradská, 2015).

Pravomoc provádět rozpočtová opatření náleží zastupitelstvu obce, které může zmocnit radu obce nebo starostu, v obcích kde vykonává její pravomoci, k provádění rozpočtových opatření. Rozsah zmocnění záleží na rozhodnutí jednotlivých obcí.

Rozpočtová opatření se provádějí před použitím finančních prostředků pro stanovený účel, jinak dochází k porušení zákona o finanční kontrole. V případě, že je však třeba finanční prostředky použít neprodleně z důvodu živelních nebo jiných pohrom, lze rozpočtové opatření provést i následně, ale mezi použitím finančních prostředků a provedením rozpočtového opatření by měla být pouze nezbytně nutná prodleva. Úpravy rozpočtu během roku vedou k tomu, že mezi schváleným a upraveným rozpočtem existují značné rozdíly. Při provádění rozpočtových opatření vždy platí základní rovnice pro sestavování rozpočtu, tj. Příjmy ± Financování = Výdaje (Rozpočtový proces v JMK, 2012).

1.5 Moderní přístupy k finančnímu řízení obcí

Hlavním cílem finančního řízení organizací ve veřejném sektoru není zisk, ale zajištění požadovaných statků a služeb z finančních zdrojů poskytnutých veřejností (daní, poplatků, dotací, atd.). Trendem současnosti je poskytování těchto statků a služeb ve vysoké kvalitě i při omezených veřejných prostředcích. To vede k nutnosti zavádět nové přístupy k řízení ve veřejné správě. Ve vyspělých demokratických zemích se v 90. let 20. století začal úspěšně prosazovat koncept tzv. „**New Public Managementu**“, který lze volně přeložit jako „nové řízení organizací veřejné správy“ (Rektořík, 2002). Základní požadavky, ze kterých tyto přístupy vycházejí, Provozníková (2015) shrnuje takto:

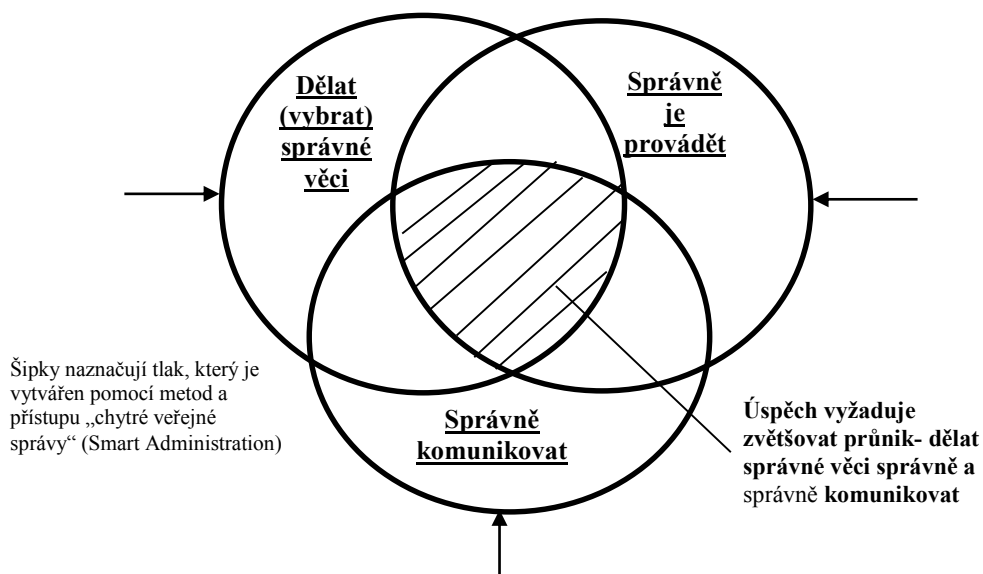
- jasná formulace cílů a orientace politiky a veřejné správy na výsledek;
- jasné ohraničení zodpovědnosti mezi politikou a veřejnou správou;
- orientace veřejných služeb na potřeby občanů (zákazníků);
- zlepšení a zkvalitnění nabídky veřejných služeb;
- zvýšení hospodárnosti;
- určení zodpovědnosti za konkrétní úlohy a vynaložené náklady;
- podpora výkonnosti a motivace zaměstnanců.

1.5.1 Reformy veřejné správy v České republice

Od devadesátých let 20. století usilovaly vlády ČR o reformu veřejné správy. Usnesením vlády č. 757 v roce 2007 byl schválen materiál „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“ s podtitulem „Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015“. Na základě tohoto materiálu byl vytvořen model „Dělat správné věci správně“, který je klíčem k moderní, efektivní a výkonné veřejné správě (Ochrana, 2011). Model je dán vyvážením třech prvků (viz obrázek 1):

- **vybrat a prosadit správné věci**, tzn. nejpotřebnější investice, aktivity, veřejné služby, opatření, legislativu atd., a to v optimálním rozsahu; výběr „správných věcí“ také závisí na mnoha limitujících faktorech, například: finančních limitech, přírodních limitech daného území, limitech daných platnou legislativou, termínech či časových možnostech a limitech, které jsou dány platnými smlouvami nebo rozhodnutími v minulosti;
- **správně je provádět**, tedy hospodárně, efektivně, účinně, výkonně, kvalitně, v daných rozpočtech a termínech;

- **správně komunikovat dovnitř** (např. se zaměstnanci) **i ven organizace** (s veřejností a s partnery). Z hlediska zapojování veřejnosti a komunikace s ní existuje celá řada možností a standardů jak postupovat. Na místní úrovni je to například místní Agenda 21 nebo různé techniky šetření názorů veřejnosti.

Obrázek 1: Model „dělat správně věci správně“

Zdroj: Ochrana,,2011

1.5.2 Koncept 3E

Důležitými pojmy finančního řízení jsou účelnost, efektivnost a hospodárnost – pro jejich souhrnné označení se vžil zkratka „**3E**“. Zákon o finanční kontrole v § 4, odstavec 1, písm. d) ukládá, že ve veřejné správě musí orgány veřejné správy prověřovat hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy. Prověřování 3E se realizuje v rámci vnitřního kontrolního systému, za který nese odpovědnost starosta obce.

Účelností se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů (Půček, 2015). Účelností se rozumí stupeň naplnění cíle, kdy výsledky dané výdajové aktivity porovnáváme s cíli ve vztahu ke zdrojům, které jsou potřebné na dosažení vytyčených cílů (Hamerníková a Maaytová, 2010).

Efektivností se rozumí takové použití veřejných zdrojů, jimiž se dosáhne nejvyššího možného rozsahu, kvality a přínosu stanovených cílů ve vztahu k vynaloženým zdrojům potřebným na dosažení cílů (Hamerníková a Maaytová, 2010).

Hospodárnost lze definovat jako získání vstupů v přiměřené kvalitě a s co nejmenšími náklady (Provazníková, 2015). Půček (2015) v souvislosti s hospodárností připomíná, že je

nutné si vždy položit otázku zda „Zaručuje nejnižší možná cena stanovenou (požadovanou) kvalitu výstupu?“.

1.5.3 Zdravé finanční řízení

Předpokladem pro úspěšné fungování obcí je „zdravé“ finanční řízení. Půček (2015) tento pojem vymezuje podle níže uvedených zásad. Pokud jsou tyto zásady naplňovány, pak lze hovořit o zdravém finančním řízení obcí. K těmto zásadám patří:

- a) Zadlužování obce nesmí být na úkor budoucnosti. Zastupitelstvo obce by mělo svým usnesením stanovit pravidla pro zadlužování. Obec by měla čerpat úvěr na smysluplné akce a investiční projekty. V současné době se ve velké míře jedná o dofinancování projektů financovaných z fondů EU. Ke sledování zadluženosti lze použít ukazatel dluhové služby. Jde o podíl dluhové služby (součet splátek úroků a splátek jistin) a dluhové základny (celkové příjmy obce po konsolidaci). Jeho hodnota by neměla přesáhnout 25 %.
- b) Index provozních úspor musí být každoročně minimálně 10 %. Jeho optimální hodnota je v intervalu 20-25 %. Index se vypočítá jako podíl provozního přebytku (rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů) a běžných příjmů. Obec, u kterých nejsou kryty běžné výdaje běžnými příjmy, mohou v krátkém čase očekávat významné problémy. K tomu je nezbytné každodenně usilovat o dosahování efektivních úspor a odstraňování všech druhů plýtvání.
- c) Účelnost, efektivnost a hospodárnost jako součást systému řízení. Tyto pojmy je nutné promítnout do každodenní praxe. Jedná se o účinný vnitřní kontrolní systém, provázanost na oběh účetních dokladů, manažerské účetnictví, cílové rozpočtování, finanční reporting a další aktivity.
- d) Minimalizace rizik bez omezení příležitostí. Usilovat o minimalizaci rizik tak, aby to nebylo v rozporu s využíváním příležitostí, partnerství a spolupráce.
- e) Rozpočet a strategický plán jsou propojeny. Zajistit propojení rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu se strategickým plánem. Navíc je nezbytné, aby strategický plán jasně definoval měřitelné cíle a byl propojen s vnitřním kontrolním systémem.
- f) Rovnováha mezi rozsahem a kvalitou poskytovaných služeb a příjmy rozpočtu. Jedná se o rovnováhu mezi tím co obec občanům a zákazníkům veřejných služeb poskytuje a mezi tím co od občanů a daňových poplatníků dostává. Velmi důležité je usilovat o to, aby rovnováha byla vnímána ze strany občanů jako spravedlivá.

- g) Usilovat o zvýšení místní a regionální soběstačnosti. Hlavně se jedná o zvyšování ekonomické soběstačnosti – čili usilovat o to, aby se zvyšovaly nedaňové příjmy obce a tím se zvyšovala i soběstačnost obce. Tuto zásadu je třeba převést na všechny zřizované organizace. Soběstačnost má také vazbu na odpovědné nakupování, podporu místní zaměstnanosti a využívání místních podmínek.

2 VYMEZENÍ VHODNÝCH UKAZATELŮ PRO HODNOCENÍ FINANČNÍ SITUACE OBCE

Obec je řízena zastupiteli, kteří se snaží zajišťovat potřeby a zájmy občanů obce. S tím je spojeno i pořizování nových investic a jejich financování. Mezi povinnosti zastupitele obce patří i schvalování střednědobého výhledu rozpočtu, rozpočtu nebo účetní závěrky. Aby tato rozhodnutí byla ze strany zastupitelstva obce zodpovědná a logická, musí dobře znát skutečnou finanční situaci územního celku a její vývoj. Cílem této kapitoly je navrhnout postup při hodnocení finanční situace obce a vymežit vhodné ukazatele.

2.1 Finanční analýza

Máče (2013) popisuje finanční analýzu jako metodu, s jejíž pomocí můžeme vzájemně porovnávat získané údaje a rozšiřovat tak jejich vypovídací schopnost. Takto získané odvozené údaje pak mohou sloužit jako základní ukazatele chování účetní jednotky v budoucím období, tj. jako cílové hodnoty, kterých chceme dosáhnout.

Podle Pekové (2011) by kvalitní finanční analýza měla odhalit negativní faktory, které hospodaření ovlivnily a ukázat směr jak dopad těchto faktorů odstranit. Zároveň by měla definovat vliv pozitivních faktorů na hospodaření obce a měla by vyústit v doporučení finanční strategie v dalším období.

Hlavní oblasti finanční analýzy:

1) *Běžná část rozpočtu* – běžné hospodaření:

- analýza hospodaření v běžné části rozpočtu, podle jednotlivých běžně se opakujících příjmů a výdajů, včetně podílu mandatorních výdajů, analýzu náhodných, neopakujících se běžných výdajů;
- analýza druhů příjmů a výdajů se zvláštním zřetelem na to, které může obec svým rozhodnutím ovlivnit, a které nikoliv, rozbor daňových příjmů;
- analýza finanční nezávislosti;
- analýza salda běžného rozpočtu, faktory, které saldo stabilně ovlivňují, a které spíše nahodile;
- analýza dosahovaných úspor, jejich dosažitelnost, a za jakého předpokladu;
- analýza efektivnosti výdajů – hospodárnost a užitečnost;
- analýza zajišťování a financování oprav a údržby, efektivnost a hospodárnost při zajišťování oprav a údržby;
- analýza vytváření a využití rezerv.

2) *Kapitálová část rozpočtu*, analýza struktury příjmů a výdajů této části rozpočtu, investiční činnost a její financování:

- analýza využívání návratných příjmů, únosná výše roční dluhové služby, analýza dluhů, jejich struktury z věcného i časového hlediska;
- analýza hospodaření s majetkem a způsob jeho využití.

2.2 Metody a ukazatele finanční analýzy

Při charakteristice jednotlivých metod se používají pojmy „data“ a „ukazatele“. Jako data jsou obvykle označovány údaje obsažené v účetních výkazech a jako ukazatele pak údaje, které jsou z těchto položek na základě matematických operací odvozené (Otrusínová, 2011). Ukazatele, které jsou výsledkem finanční analýzy, lze členit podle různých hledisek:

a) podle způsobu výpočtu

- absolutní – data účetních výkazů,
- rozdílové – vznikají jako rozdíl dvou (či více) údajů účetních výkazů,
- poměrové – vznikají poměrem (podílem) dvou údajů,
- procentní – vyjadřují podíl na celku v %,

b) z hlediska času, který reprezentují

- stavové – vyjadřují stav k určitému okamžiku (položky rozvahy),
- tokové – vyjadřují výsledek za určitý časový interval (např. položka náklady).

2.2.1 Zdroje dat pro finanční analýzu

Hlavním zdrojem pro finanční analýzu je finanční účetnictví, jehož výstupem jsou **účetní výkazy**: rozvaha, výkaz zisků a ztrát, cash flow a výkaz o změnách vlastního kapitálu. Obce mají tyto výkazy povinnost sestavovat čtvrtletně. Důležitá data týkající se plnění rozpočtu lze u obcí získat z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu, který obce musí sestavovat pravidelně každý měsíc. Dostupným zdrojem pro potřebné analýzy je databáze Ministerstva financí **MONITOR**¹.

Reforma účetnictví v oblasti veřejných financí způsobila, že se účtování a sestavování účetních výkazů obcí více přiblížilo účetnictví podnikatelských subjektů. Významnou změnou je podle Otrusínové (2011) uplatňování akruálního principu, který vyjadřuje, že účetní jednotky

¹ Databáze je dostupná na webové stránce <http://monitor.statnipokladna.cz> a jedná se o specializovaný informační portál Ministerstva financí, který umožňuje veřejnosti volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Databáze umožňuje zobrazit informace o příjmech a výdajích, dluhové službě, majetku, závazcích, hospodaření. Data v této databázi jsou k dispozici jen od roku 2010. Starší data lze získat z jiných databází, např. ARIS nebo ÚFIS.

účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž časově a věcně souvisí. Vzniká zisk nebo ztráta jako rozdíl mezi výnosy a náklady, a to bez ohledu na to, zda tyto výnosy nebo náklady byly uhrazeny ve formě peněžních příjmů nebo výdajů. Tím se otevřely nové možnosti pro aplikaci metod finanční analýzy běžně používané v podnikatelské sféře i v nepodnikatelském prostředí.

2.2.2 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Představují nejpoužívanější druh finančních ukazatelů v rámci finanční analýzy. Jedná se o poměr mezi dvěma či více údaji z účetních výkazů. Jejich výhodou je jednoduchý výpočet a interpretovatelnost. Tyto poměrové ukazatele lze dělit do několika základních skupin, přičemž podle Vodákové (2013) patří mezi ty nejvýznamnější ukazatele: likvidity, zadluženosti, rentability a autarkie.

a) *Ukazatele likvidity* – likvidita znamená schopnost subjektu hradit okamžitě své splatné závazky. Je-li obec likvidní, nemá krátkodobě problémy s hrazením svých splatných dluhů. Od pojmu likvidita se odlišuje pojem *solventnost*, který představuje dlouhodobou schopnost hradit závazky. Pro základní posouzení likvidity Vodáková (2013) uvádí tyto ukazatele:

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Pohotov\acute{e} platebn\acute{i} prostředky}}{\text{Okamžitě splatné dluhy}} \quad (2)$$

Za standartní hodnotu ukazatele okamžité likvidity je považována rovnost mezi zdroji úhrad a potřebami úhrad, tedy pokud hodnota osciluje kolem 1 (Otrusinová, 2011). Hodnota tohoto ukazatele výrazně převyšující 1 může signalizovat, že volné peněžní prostředky mohly být investovány do výnosnějších aktiv (např. termínové vklady, cenné papíry), které generují vyšší výnosy než vklady na běžných účtech.

$$\text{Pohotov\acute{a} likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé dluhy}} \quad (3)$$

Doporučená hodnota ukazatele pohotové likvidity je v rozmezí 1 až 1,5. Pokud je nižší než 1, představuje to vyšší riziko pro věřitele, protože krátkodobé dluhy převyšují rozdíl mezi oběžnými aktivy a zásobami. Naopak hodnota pohotové likvidity výrazně vyšší než 1,5 nemusí být výhodná z hlediska využití svěřeného majetku.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé dluhy}} \quad (4)$$

Doporučená hodnota ukazatele okamžité likvidity by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 až 2,5. Nevýhodu tohoto ukazatele Máče (2006) spatřuje v tom, že závisí na struktuře a likvidnosti

jednotlivých aktiv. Má-li účetní jednotka nadměrné množství zásob, mnoho obtížně vymahatelných pohledávek a pouze malý stav peněžních prostředků, může vyšší hodnota tohoto ukazatele zastírat skutečné problémy.

b) Ukazatele zadluženosti – informují o tom, v jaké míře používá příslušný subjekt ke své činnosti dluhy (závazky):

$$\frac{\text{Celková zadluženost}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (5)$$

Vyšší hodnota ukazatele celkové zadluženosti, zvyšuje riziko věřitelů, že jejich půjčky nebudou dlužníkem uhrazeny.

$$\frac{\text{Koeficient samofinancování}}{\text{Celková aktiva}} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (6)$$

Jedná se o doplňkový ukazatel k celkové zadluženosti (součet obou ukazatelů je roven 1).

$$\frac{\text{Míra finanční samostatnosti}}{\text{Cizí zdroje}} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Cizí zdroje}} \quad (7)$$

Čím vyšší hodnota ukazatele míry finanční samostatnosti, tím je subjekt finančně nezávislejší.

c) Ukazatele rentability – poměřují určitou kategorii zisku k jiné hodnotě (nejčastěji celkovým aktivům, vlastnímu kapitálu, apod.). U ukazatelů rentability platí, že čím vyšších hodnot nabývají, tím lepších výsledků daný subjekt dosahuje. V souvislosti s těmito ukazateli je třeba specifikovat jednotlivé kategorie zisku (Vodáková, 2013):

- EAT – zisk po zdanění (tzv. čistý zisk),
- EBT – zisk před zdaněním daní z příjmů,
- EBIT – zisk před úroky a zdaněním.

Jednotlivé druhy zisků přinášejí problém porovnatelnosti ukazatelů finanční analýzy. EAT – zisk po zdanění nelze použít pro porovnání subjektů, které jsou zatíženy různými sazbami daně z příjmů. Tento nedostatek odstraňuje EBT – zisk před zdaněním. Další kategorie výsledku hospodaření je EBIT – zisk před úroky a zdaněním, jehož výhodou je, že odstraňuje navíc i rozdílné úrokové sazby, které platí srovnávané subjekty za přijaté úvěry.

Vztah mezi jednotlivými kategoriemi zisku lze zapsat následovně:

$$EBIT = EBT + \text{nákladové úroky} = EAT + \text{daň z příjmů} + \text{nákladové úroky}. \quad (8)$$

Základní ukazatel rentability, který poskytuje celkový pohled na schopnost daného subjektu efektivně využívat svěřená aktiva je ukazatel *rentability celkových aktiv* (ROA).

$$ROA = \frac{\text{Zisk (EBIT)}}{\text{Celková aktiva}} \quad (9)$$

Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE) slouží ve veřejném sektoru k ověření efektivity nakládání s vlastním kapitálem veřejnoprávních subjektů a vypočítá se podle vzorce:

$$ROE = \frac{\text{Zisk (EAT)}}{\text{Vlastní kapitál}} \quad (10)$$

Ukazatel rentability tržeb, tzv. ziskové rozpětí (ROS) vyjadřuje, jak velký zisk dokáže daný subjekt vyprodukovat na jednotku tržeb.

$$ROS = \frac{\text{Zisk (EBT)}}{\text{Tržby}} \quad (11)$$

d) *Ukazatele autarkie* jsou specifickými ukazateli, vhodnými pro veřejný sektor, pro zjištění tzv. míry soběstačnosti. V následujícím textu budou popsány dva ukazatele autarkie.

$$\text{Autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů} = \frac{\text{Výnosy z hlavní činnosti}}{\text{Náklady z hlavní činnosti}} \times 100 \quad (12)$$

Pokud tento ukazatel nedosahuje hodnoty 100 %, znamená to, že výnosy z hlavní činnosti nejsou schopny pokrýt v plné míře náklady na tuto hlavní činnost.

$$\text{Celková autarkie na bázi příjmů na nákladů} = \frac{\text{Provozní příjmy}}{\text{Provozní výdaje}} \times 100 \quad (13)$$

Interpretace je podobná jako u předchozího ukazatele, ale tentokrát jde přímo o peněžní prostředky.

2.2.3 Doplnující ukazatele finanční stability obce

Pro účely praktického zkoumání finanční situace obce je vhodné vypočítat dílčí ukazatele finanční stability obce, které jsou určeny k hodnocení finanční stability obce z krátkodobého až střednědobého hlediska. Jejich výhodou je, že výpočet lze provést na základě dostupných dat (Monitoring hospodaření obce MF ČR) a následně lze ukazatele sledované obce srovnávat oproti ukazatelům srovnatelných obcí nebo proti průměrným hodnotám v České republice. Jedná se o následující dva ukazatele:

- a) Saldo (přebytek) běžného rozpočtu vyjadřuje rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Je rozhodujícím vlastním zdrojem financování investičních výdajů obce. Výše

salda běžného rozpočtu by měla být kladná. Jedná se o prostředky, které obci zůstávají po úhradě mandatorních výdajů a může o nich rozhodovat podle vlastního uvážení (buď investovat, nebo spořit na další období). Tento ukazatel musí být agregován spolu s dalšími, protože sám o sobě nepostačuje k tomu, aby bylo hospodaření obce hodnoceno jako stabilní nebo naopak.

- b) Procentní podíl přebytku běžného rozpočtu na běžných příjmech (index provozních úspor) se vypočítá jako podíl přebytku běžného rozpočtu a běžných příjmů. Půček (2015) k tomuto uvádí, že ohledem na dosud provedené analýzy rozpočtového hospodaření měst lze stanovit minimální hodnotu na 10 %. Ideální hodnota se nachází v intervalu 20 – 25 %.

2.3 Metody zhodnocení dodržování zásad zdravého finančního řízení

Zhodnocení dodržování zásad zdravého finančního řízení je možné provést pomocí řízeného rozhovoru se zástupci města. **Řízený strukturovaný rozhovor** je jedna z technik sběru dat v sociálním výzkumu. Tazatel postupuje otázkou za otázkou podle dotazníku a respondent odpovídá. Tazatel zaznamenává odpovědi do dotazníku.

V souladu s jednotlivými zásadami zdravého finančního řízení budou zástupcům města položeny otázky podle níže uvedeného seznamu.

- Je rozpočet města sestavován jako vyrovnaný a jsou stanovena pravidla pro zadlužování?
- Snaží se vedení města a majetkový odbor o racionální úspory a odstranění plýtvání?
- Je systém oběhu účetních dokladů provázán na systém finanční kontroly?
- Je strategický plán propojen s rozpočtem nebo rozpočtovým výhledem?
- Využívají se efektivní formy rozpočtování?
- Přinášejí náměty nebo stížnosti občanů nějakou zpětnou vazbu?
- Jakým způsobem je vedena snaha o zvýšení nedaňových příjmů města?

3 ANALÝZA FINANČNÍ A HOSPODÁŘSKÉ SITUACE MĚSTA

NASAVRKY

Kapitola je zaměřena na aplikaci finanční analýzy. Jednotlivé metody a ukazatele byly použity na městě Nasavrky. Hodnocení zásad zdravého finančního řízení bylo provedeno na základě řízeného rozhovoru se starostou a tajemníkem města.

Ke zpracování finanční a hospodářské analýzy byly použity následující zdroje:

- statistická data ČSÚ a webové stránky obce www.nasavrky.cz,
- účetní a finanční výkazy za období 2010 – 2015 (výkaz FIN 2-12M, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, závěrečné účty města),
- rozpočet na rok 2016 a rozpočtový výhled na období od roku 2018 do roku 2026,
- monitor státní pokladny (<http://monitor.statnipokladna.cz>),

3.1 Charakteristika města Nasavrky

Město Nasavrky leží na severovýchodním úpatí Železných hor v okrese Chrudim. Město se nachází na třech katastrech o celkové výměře 1 256,13 ha. Od roku 1992 jsou Nasavrky pověřenou obcí pro osm okolních obcí včetně jejich místních částí. V čele městského úřadu je uvolněný starosta, státní správu a samosprávu zajišťuje celkem 10 úředníků pod vedením tajemníka, dále tři pečovatelky, jedna uklízečka a šest pracovníků majetkového odboru zajišťujících běžnou údržbu, menší investiční akce města a péči o cca 120 ha obecního lesa. Městský úřad tvoří odbor vnitřních věcí s matrikou, odbor výstavby, sociální odbor a odbor majetkový. Město Nasavrky je zřizovatelem mateřské školy a základní školy. V dalším textu jsou blíže specifikována nefinanční data, jejichž znalost je nutná k vytvoření komplexního pohledu na hodnocené město.

Demografické údaje

K 31. 12. 2015 činil celkový počet obyvatel města včetně tří místních částí 1 673 obyvatel. Z níže uvedené tabulky č. 3 je zřejmé, že počet obyvatel po celé sledované období nevykazoval žádné výrazné změny. Kolísání není zřejmé ani u jednotlivých věkových skupin.

Zdravotní a sociální péče

Zdravotní služby zabezpečuje místní zdravotní středisko s praktickým, ženským a zubním lékařem a praktickým lékařem pro děti a dorost. Pro široké okolí lékárenskou službu zajišťuje soukromá lékárna. V sociální oblasti poskytuje služby dům s pečovatelskou službou s 33 byty.

Tabulka 3: Vývoj stavu obyvatel města Nasavrky v letech 2010 – 2015

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvatel (v osobách)		1 656	1 654	1 659	1 658	1 669	1 673
z toho	muži	822	827	822	823	835	838
	ženy	834	827	837	835	834	835
podíl věkové skupiny na celkovém počtu obyvatel (%)	0-14	14,79	15,36	15,67	15,80	16,24	16,20
	15-64	69,02	68,02	67,27	66,22	65,49	65,87
	65 a více	16,18	16,63	17,06	17,97	18,27	17,93
Průměrný věk (v letech)		40,6	40,6	40,9	41,1	41,1	41,1

Zdroj: www.czso.cz

Technická vybavenost

Město je napojeno na kvalitní zdroj pitné vody a je dokončena i plošná plynofikace. Byla vybudována čistírna odpadních vod a zároveň postupně probíhá výstavba splaškové kanalizace. Všechny místní části jsou vybaveny místním rozhlasem a veřejným osvětlením. Město podporuje výstavbu rodinných domů a postupně je budována nová základní technická vybavenost. Vytápění základní školy je zajištěno pomocí tepelných čerpadel. Objekt bývalého pivovaru, který je ve vlastnictví obce, slouží jako zázemí pro technické služby a zároveň tyto prostory slouží pro podnikatelské účely.

Kultura a sport

Kulturní vyžití zajišťuje místní zámek a rekonstruovaná sokolovna. Každoročně se v nasavrckém zámku pořádá výstava obrazů Nasavrcká paleta s významem přesahujícím rámec regionu, která je spojená s koncerty Nasavrckého hudebního léta a mnoho dalších výstav a koncertů v průběhu celého roku. V zámku je obřadní síň a sídlí zde turistické informační centrum. V I. patře zámku je zásluhou občanského sdružení Boii vybudována keltská expozice. Před zámkem začíná trasa naučné Keltské stezky Železnými horami. V současné době probíhá výstavba keltského skanzenu, který bude společně s keltskou naučnou stezkou a expozicí na zámku další součástí celého komplexu Keltského archeoparku. V městské knihovně je možné využívat také veřejný internet, knihovna zajišťuje i meziknihovní výpůjční služby po celé republice.

Sportovní vyžití umožňuje travnaté fotbalové hřiště FK Nasavrky, sokolské hřiště s antukovými kurty a hřištěm na plážový volejbal, dvě nová víceúčelová sportovní hřiště s umělým povrchem u základní školy, tělocvična ZŠ s novým povrchem z roku 2014, nově vybudovaný skatepark, nově zrekonstruovaná sokolovna a dětská hřiště s prolézačkami. Dále

je možné využít hustou síť cyklotras, turistických tras a v zimním období množství krásných běžeckých tras.

Turistický ruch

Turisté a návštěvníci města se mohou ubytovat v ubytovně U Lípy v objektu městského úřadu a v ubytovně provozované Včelařským vzdělávacím centrem. Stravování a občerstvení nabízejí čtyři restaurace v Nasavrkách, jedna v místní části Ochoz a jedna v místní části Podlíšťany. Prodej potravin zajišťují čtyři obchody, jedna prodejna masa a uzenin a jeden obchod s ovocem a zeleninou.

3.2 Finanční analýza města Nasavrky

V rámci finanční analýzy bude nejprve proveden rozbor příjmů a výdajů města. Následovat bude výpočet vhodných poměrových a doplňujících ukazatelů.

3.2.1 Celkové příjmy a výdaje

Vývoj celkového salda příjmů a výdajů prezentuje tabulka 4. Město za posledních šest let hospodařilo s příjmy celkem 349 mil. Kč a výdaji 362 mil. Kč. Schodek ve výši 13 mil. Kč byl kryt z přebytků předchozích let. V letech 2006 – 2009 město vytvořilo rezervu ve výši 51 mil. Kč.

Tabulka 4: Vývoj příjmů a výdajů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

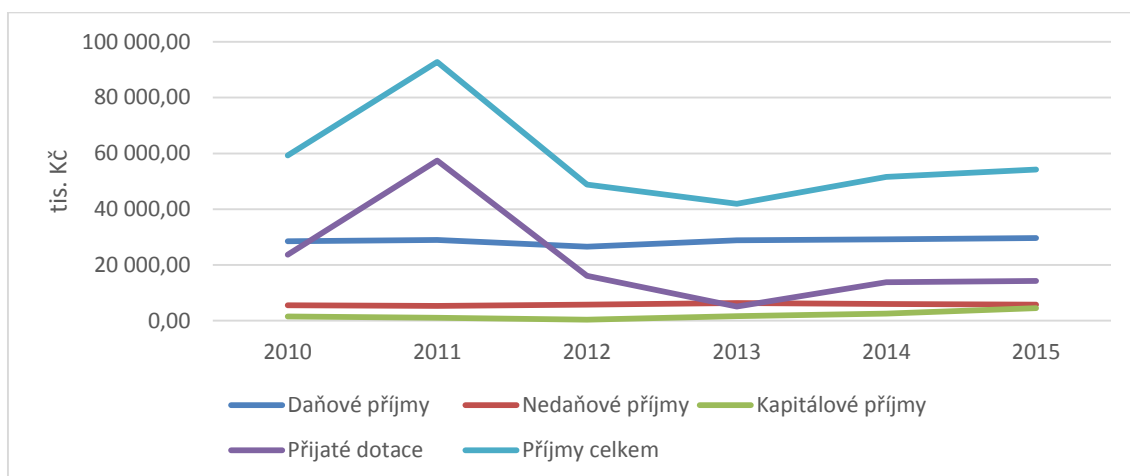
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové příjmy	28 529,24	28 912,13	26 518,35	28 823,73	29 172,97	29 701,18
Nedaňové příjmy	5 591,80	5 316,25	5 801,27	6 412,01	5 966,54	5 739,19
Kapitálové příjmy	1 488,91	1 122,46	393,30	1 660,06	2 584,27	4 523,42
Přijaté dotace	23 635,20	57 483,94	16 077,41	5 080,35	13 872,64	14 299,76
Příjmy celkem	59 245,15	92 834,78	48 790,33	41 976,15	51 596,42	54 263,55
Běžné výdaje	18 452,41	10 015,77	17 721,91	21 966,54	23 050,22	21 781,07
Kapitálové výdaje	38 432,82	111 366,36	31 183,03	8 177,79	20 510,84	39 565,16
Výdaje celkem	56 885,23	121 382,13	48 904,94	30 144,33	43 561,06	61 346,23
Saldo příjmů a výdajů	2 359,92	-28 547,35	-114,61	11 831,82	8 035,36	-7 082,68

Zdroj: www.nasavrky.cz

3.2.2 Rozbor příjmů

Vývoj a struktura příjmů Města Nasavrky je uvedena na obrázku č. 2. Pokud zohledníme vliv dotací, měly celkové příjmy stabilní trend. V roce 2012 se změnil systém vyplácení sociálních dávek přesunem na úřady práce a příjmy z dotací se oproti roku 2011 snížily o 910

tis. Kč. Rok 2013 přinesl změnu rozpočtového určení daní, což pro město mělo pozitivní dopad. Další text práce se zaměří na podrobný rozbor jednotlivých druhů příjmů.

Obrázek 2: Vývoj a struktura příjmů města Nasavrky

Zdroj: www.nasavrky.cz

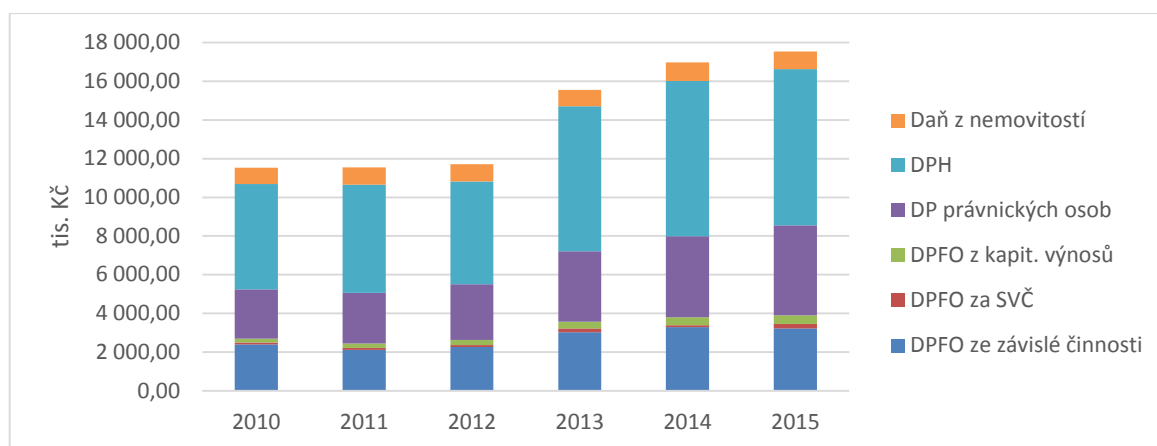
Daňové příjmy města (viz tab. 5) představovaly ve sledovaném období v průměru 52 % celkových příjmů. Nejvyšší položku daňových příjmů představuje poplatek za uložení odpadů, jehož výnos tvoří až 48 % celkových daňových příjmů.

Tabulka 5: Vývoj daňových příjmů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
DPFO ze závislé činnosti	2 399,90	2 114,00	2 259,00	3 017,00	3 283,00	3 216,00
DPFO za SVČ	90,10	101,00	100,00	199,00	107,00	237,00
DPFO z kapit. výnosů	207,00	225,00	268,00	359,00	412,00	440,00
DP právnických osob	2 541,00	2 623,00	2 881,00	3 634,00	4 189,00	4 654,00
DPH	5 441,70	5 596,00	5 315,00	7 506,00	8 026,00	8 082,00
Daň z nemovitostí	850,40	893,00	884,00	830,00	965,00	912,00
Součet výnosů z daní	11 530,10	11 552,00	11 707,00	15 545,00	16 982,00	17 541,00
Poplatek za uložení odpadů	16 397,00	16 765,00	14 204,00	12 453,00	11 312,00	11 355,00
Místní poplatky	368,40	366,50	362,10	369,40	368,50	365,90
Správní poplatky	157,00	112,00	106,00	302,00	383,00	314,00
Ostatní daňové příjmy	76,74	116,63	139,25	154,33	127,47	125,28
Daňové příjmy celkem	28 529,24	28 912,13	26 518,35	28 823,73	29 172,97	29 701,18

Zdroj: www.nasavrky.cz

Výnosy z daní mají po celé sledované období rostoucí trend. Výrazný nárůst příjmů přinesla změna zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2013. Výnos z daní byl o 3 838 tis. Kč vyšší, což představuje navýšení o 33 % oproti roku 2012 (viz obr. 3). V rámci celkových daňových příjmů se tak kompenzoval pokles u poplatku za uložení odpadů.

Obrázek 3: Vývoj struktury výnosů z daní

Zdroj: www.nasavrky.cz

Nedaňové příjmy tvořily ve sledovaném období 10 % celkových příjmů. Příjmy plynoucí z poskytování pečovatelských služeb a pronájem bytů v domě s pečovatelskou službou představovaly po celé sledované období nejvyšší objem nedaňových příjmů. Mezi významné příjmy lze zařadit nájemné z obecních bytů i pronájem nebytových prostor. V letech 2014 a 2015 se navýšily tržby z prodeje dřeva z obecních lesů. Jednorázový příjem ve výši 494 tis. Kč získala obec z pronájmu čističky odpadních vod. Podrobný rozbor nedaňových příjmů prezentuje tabulka 6.

Tabulka 6: Vývoj nedaňových příjmů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pronájem pozemků	88,00	82,00	92,00	87,00	95,50	92,00
Prodej dřeva	11,00	13,00	412,00	288,00	650,00	697,00
Příjmy z čištění odp. vod	6,00	252,00	301,00	620,00	780,00	537,00
Pronájem čističky				494,00		
Příjmy z kultury, zámek	120,00	98,00	92,00	74,00	64,00	68,00
Přijaté dary	125,00	125,00	125,00	125,00	125,00	125,00
Pronájem bytů	585,00	635,00	600,00	715,00	790,00	787,00
Pronájem nebyt. prostor	516,00	639,00	736,00	1 027,00	682,00	692,00
Pronájem hrobových míst	30,00			200,00	51,00	13,00
Pojistné plnění	330,00			16,00	28,00	16,00
Komunální služby	150,00	30,00	49,00	20,00	115,00	43,00
Pronájem movitých věcí	30,00	20,00	19,00	10,00	2,00	
Příjmy svoz odpadu	140,00	113,00	116,00	140,00	144,00	169,00
Pečovatelské služby	920,00	1 006,00	973,00	1 130,00	895,00	1 004,00
Pronájem bytů v DPS	653,00	637,00	617,00	573,00	540,00	609,00
Příjmy místní správy	184,00	207,00	203,00	218,00	205,00	224,00
Úroky	470,00	280,00	188,00	137,00	98,00	33,00
Podíly na zisku	680,00	680,00	680,00	0,00	0,00	0,00

Ostatní nezařazené příjmy	583,80	499,25	598,27	538,01	702,04	630,19
Nedaňové příjmy celkem	5 621,80	5 316,25	5 801,27	6 412,01	5 966,54	5 739,19

Zdroj: www.nasavrky.cz

Kapitálové příjmy se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí od 0,81 % do 8,34 % celkových příjmů. V letech 2010, 2013 a 2014 město prodávalo pozemky na výstavbu rodinných domů. V roce 2014 se uskutečnil prodej nově vybudovaných vodovodních řad společnosti VaK Chrudim. Nejvýznamnější kapitálový příjem ve výši 4,5 mil. Kč představoval v roce 2015 prodej obchodního podílu ve společnosti, která provozuje skládku komunálních odpadů. Struktura jednotlivých kapitálových příjmů analyzovaného období je uvedena v tabulce 7.

Tabulka 7: Struktura kapitálových příjmů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Prodej nemovitostí ,bytové hos.	72,70	727,00	331,80			
Prodej nemovitostí, nebyt. hos.	140,00					
Prodej pozemků	1 276,10	352,40	61,50	1 635,00	2 016,70	23,00
Prodej DHM - PO		43,00			3,00	
Prodej ost.nem. pitná voda					564,50	
Prodej akcií				25,00		4 500,00
Celkem	1 488,80	1 122,40	393,30	1 660,00	2 584,20	4 523,00

Zdroj: www.nasavrky.cz

Přijaté dotace (hlavně investiční) patří mezi další mimořádné příjmy, které město v letech 2010 - 2015 získalo (viz tab. 8). Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu tvoří dotace na aktivní politiku zaměstnanosti, lesní plány a vodní hospodářství. V letech 2010 a 2011 tam patřily také transfery na sociální dávky. Z důvodu přesunu jejich výplaty na úřady práce od roku 2012 došlo k poklesu neinvestičních dotací ze SR. Pokles neinvestičních dotací od obcí v roce 2013 byl způsoben změnou financování předškolního a základního školství. Vlivem nového rozpočtového určení daní získaly obce, které jsou zřizovateli základních a mateřských škol vyšší výnos z daní a přestaly s okolními obcemi uzavírat smlouvy o úhradě neinvestičních nákladů na žáky základních a mateřských škol. Investiční dotace v letech 2010 až 2012 se týkaly výstavby čistírny odpadních vod a kanalizace. Navíc s rokem 2011 je spojena dotace na zateplení základní školy ve výši 8,75 mil. Kč. V roce 2013 město získalo transfer na zateplení mateřské školy a v roce 2014 následovala dotace na rekonstrukci náměstí. Investiční dotace v roce 2015 směřovala na další etapu výstavby kanalizace.

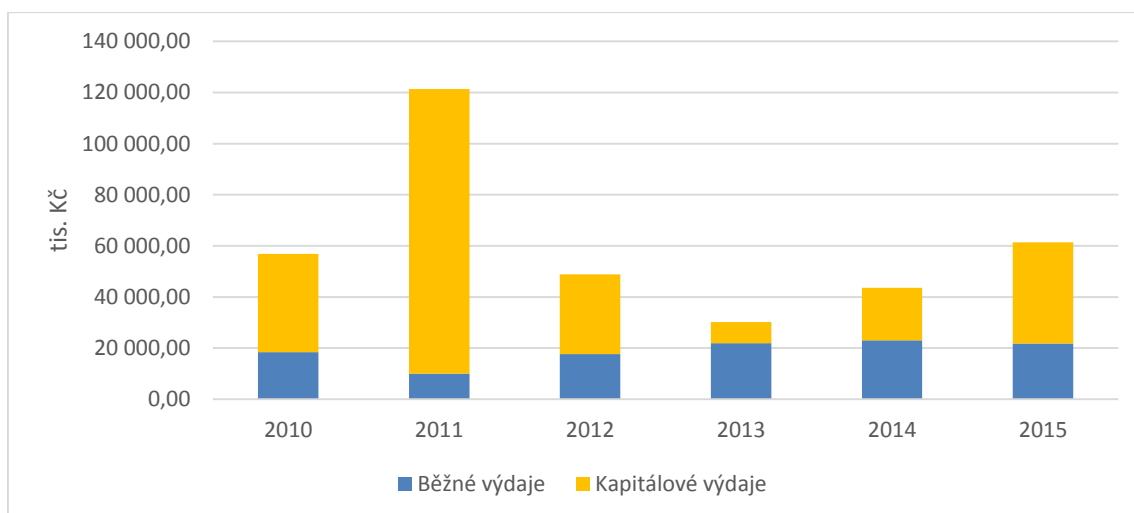
Tabulka 8: Přehled přijatých transferů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

Druh dotace	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR - volby, sčítání lidu	76,00	8,80	69,90	61,10	59,00	0,00
SR - souhrnný dotační titul	2 312,90	1 967,80	1 749,00	1 579,50	1 575,30	1 571,80
Neinvestiční ze státních fondů		1,40				1,60
Neinvestiční ze SR	2 036,90	1 990,90	736,00	368,80	485,00	662,70
Neinvestiční od obcí	499,20	615,30	570,60	3,20	38,30	29,90
Neinvestiční od kraje	153,50	233,90	227,60	458,10	1 869,40	597,45
Převody z vlast. fondů hosp. čin.		400,00	300,00			
Investiční ze státních fondů	1 030,90	2 903,60	690,10	1 804,30	552,40	1 300,50
Investiční ze SR	17 525,40	49 361,79	11 733,10	805,00	9 293,00	9 835,60
Celkem	23 634,80	57 483,49	16 076,30	5 080,00	13 872,40	13 999,55

Zdroj: www.nasavrky.cz

3.2.3 Rozbor výdajů

Celkové výdaje města se v období 2010 – 2015 pohybovaly v rozmezí od 25 843 tis. Kč do 121 383 tis. Kč (viz obr. 4). Průměrné celkové výdaje činily 52 986,01 tis. Kč.

Obrázek 4: Struktura výdajů města Nasavrky v letech 2010-2015

Zdroj: www.nasavrky.cz

V následujícím textu bude proveden podrobnější rozbor výdajů za období 2010 – 2015 stejně jako u příjmů. **Běžné výdaje** (viz tab. 9) města v analyzovaném období činily v průměru 18,83 mil. Kč. Nejvýznamnější položku běžných výdajů tvořily mzdové náklady (51 %), následují s 15 % neinvestiční příspěvky zřizovaným příspěvkovým organizacím (mateřská a základní škola), důležitou částku tvoří i náklady na opravy a udržování (12 %) a nakoupené služby (12 %). V letech 2010 – 2012 naopak běžné výdaje snižovaly vratky daní a poplatků ze státního rozpočtu. Konkrétně se jednalo o vratku daně z přidané hodnoty.

Tabulka 9: Rozbor běžných výdajů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mzdové náklady	9 237,69	8 816,19	8 640,97	8 595,06	8 738,65	9 055,64
Služby	1 844,31	2 080,49	2 078,87	2 172,01	2 725,98	2 829,63
Opravy a udržování	3 721,52	1 122,65	2 945,37	2 046,45	2 908,01	561,70
NP zřizovaným PO	2 569,00	2 574,50	2 613,50	2 726,50	2 590,70	2 502,20
Platby daní a popl. SR	-4 136,53	-11 901,41	-4 960,52	7,60	392,47	555,76
Ostatní výdaje	5 216,42	7 323,35	6 403,72	6 418,92	5 694,41	6 276,14
Běžné výdaje celkem	18 452,41	10 015,77	17 721,91	21 966,54	23 050,22	21 781,07

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.nasavrky.cz

Investiční činnost města dokumentují **kapitálové výdaje**. Přehled jednotlivých oblastí, kam investice ve sledovaném období směřovaly je uveden v tabulce 10. Největší objem peněžních prostředků město investovalo do vybudování čističky odpadních vod a kanalizace. V celkovém součtu se zatím jedná o investici ve výši 186 mil. Kč a výstavba kanalizace bude pokračovat i v dalších letech. Důležitou investici představovalo kompletní zateplení budovy základní školy (výměna oken, fasáda) v celkové hodnotě 23 mil. Kč. Další výraznou oblastí jsou silnice a pozemní komunikace kam průběžně směřovaly investice ve výši 21 mil. Kč.

Tabulka 10: Rozbor kapitálových výdajů města Nasavrky v letech 2010 – 2015 (v tis. Kč)

Oblast investic	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Komunikace	120,00	4 823,39	519,46	3 948,91	1 573,66	10 391,20
Pitná voda			437,43	29,14		
Kanalizace, čistička	35 247,44	82 970,86	29 129,44	617,86	13 275,49	24 970,84
Vodní díla	302,78	30,00				
Budova MŠ			47,04	1 956,44		
Budova ZŠ	514,92	22 768,62			657,70	
Rozhlas	14,56	46,17		24,20	3 065,83	
Byty				220,60	352,77	
Nebytové hospod.	52,80	219,42				
Veřejné osvětlení	654,14	323,86	342,96	23,00	39,41	2 032,16
Inženýrské sítě	623,59	107,40	572,56	123,31		
Dopravní prostředky				234,58		
Komunální služby						975,26
Odpady						652,19
Vzhled obce	352,47		12,17	761,74	1 113,63	
Místní správa				46,44	419,00	
Požární ochrana		69,60	121,97	185,14		
Nákup pozemků		2,00		5,50	7,60	543,47
Investiční transfery	550,10	5,00			5,57	
Kapitálové výdaje celkem	38 432,80	111 366,32	31 183,03	8 176,86	20 510,66	39 565,12

Zdroj: www.nasavrky.cz

3.2.4 Výpočet poměrových a doplňujících ukazatelů

S ohledem na specifika finančního řízení u obcí budou vypočteny ukazatele likvidity, zadluženosti, rentability a autarkie. Doplňující ukazatele reprezentuje saldo běžného rozpočtu a index provozních úspor.

Ukazatele likvidity (viz tab. 11)

Tabulka 11: Ukazatele likvidity

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Okamžitá likvidita	2,29	0,33	11,20	6,53	4,10	8,02
Pohotová likvidita	3,58	1,27	13,52	7,49	5,35	9,75
Běžná likvidita	3,58	1,28	13,53	7,50	5,35	9,75

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

Ukazatele zadluženosti (viz tab. 12)

Tabulka 12: Ukazatele zadluženosti

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celková zadluženost	0,10	0,21	0,06	0,06	0,07	0,06
Koef. samofinancování	0,90	0,79	0,94	0,94	0,93	0,94
Míra fin.samostatnosti	9,12	3,66	16,21	14,77	12,86	16,92

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

Ukazatele rentability (viz tab. 13)

Tabulka 13: Ukazatele rentability

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ROA	0,05	0,04	0,03	0,03	0,03	0,04
ROE	0,06	0,05	0,03	0,04	0,03	0,04
ROS)	0,44	0,41	0,28	0,33	0,27	0,37

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

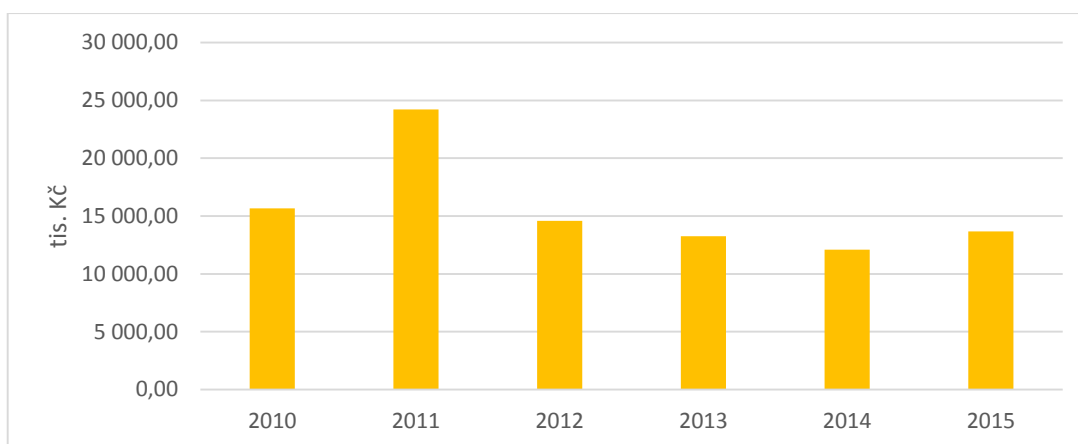
Ukazatele autarkie (viz tab. 14)

Tabulka 14: Ukazatele autarkie

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Autarkie hlavní činnosti	175,96	165,91	138,22	147,81	133,51	153,12
Celková autarkie	184,91	341,74	182,37	160,41	152,45	162,71

Zdroj: vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

Saldo (přebytek) běžného rozpočtu se zjistí jako rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů. Na obrázku 5 jsou znázorněny hodnoty za jednotlivé roky sledovaného období.

Obrázek 5: Saldo běžného rozpočtu města Nasavrky v letech 2010 - 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle www.nasavrky.cz

Index provozních úspor (podíl provozního salda a běžných příjmů). Konkrétní hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 15.

Tabulka 15: Index provozních úspor města Nasavrky v letech 2010 – 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Index provozních úspor	45,92%	70,74%	45,17%	37,66%	34,40%	38,54%

Zdroj: vlastní zpracování dle www.nasavrky.cz

3.3 Hodnocení zásad zdravého finančního řízení

Tato část je zaměřena na zhodnocení dodržování zásad udržitelného rozvoje při finančním řízení města. Byla zpracována na základě dosud zjištěných výsledků finanční analýzy a na základě řízeného rozhovoru se zástupci města. Řízený rozhovor byl veden s cílem upřesnění zjištěných údajů a získání informací, které nejsou běžně dostupné. S ohledem na místní podmínky a možnosti je v následujícím textu popsáno naplňování zásad zdravého finančního řízení.

Zadlužování města nesmí být na úkor budoucnosti

Město nebylo k 31. 12. 2015 vůbec zadlužené. Dle vyjádření starosty města je cílem finančního řízení město nezadlužovat, ale žádná pravidla pro zadlužování města zastupitelstvo svým usnesením neschválilo.

Index provozních úspor

Index provozních úspor město plní (viz tab. 15), přesto se snaží o racionální úspory a odstranění plýtvání. Každé dva roky probíhá výběrové řízení na dodavatele elektrické energie a plynu. Město tak získá sdružené dodávky energií i pro zřizované organizace. Podle sdělení tajemníka došlo ke snížení nákladů za energie až o 40 %.

Dodržování zásad 3E – tedy účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti

Vnitřní kontrolní systém podle zákona o finanční kontrole, provádění předběžné, průběžné a následné kontroly upravuje ve městě vnitřní předpis (směrnice), který je zároveň provázán i s oběhem účetních dokladů. Dodržování tohoto systému u takto malého města považují zástupci města za spíše zbytečnou byrokracii. Nemají pocit, že by jim poskytoval podstatné informace pro finanční řízení.

Minimalizace rizik bez omezení příležitostí

Silné a slabé stránky financí města v souvislosti s příležitostmi a hrozbami jsou uvedeny ve SWOT analýze financí města (viz tab. 16). Sestavování SWOT analýzy vycházelo z finančních ukazatelů i řízeného rozhovoru se zástupci města. Vnitřní prostředí města tvoří výhody ve formě silných stránek financí a na druhé straně v budoucnu očekávaný snižující se trend daňových výnosů. Z vnějších faktorů, kam patří příležitosti a hrozby, má pro město největší význam čerpání dotací.

Tabulka 16: SWOT analýza ekonomické situace města Nasavrky

Silné stránky ekonomické situace	Slabé stránky ekonomické situace
Poplatek za uložení odpadů.	Poplatek za uložení odpadů končí v roce 2024 s ukončením skládkování.
Nulová zadluženost.	
Stabilní běžné příjmy.	
Stav bankovních účtů	
Dobrá celková likvidita.	
Příležitosti ekonomické situace	Rizika ekonomické situace
Využití dotací.	Rizika plynoucí z dotací (nutnost předfinancování, zajištění provozu a údržby zrealizovaných investic).
Zvýšení místních poplatků a koeficientu daně z nemovitostí.	
Snižování provozních výdajů (např. energie).	

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, zda město tvoří nějaký fond nebo rezervu na případnou ekologickou zátěž ze skládky, odpověděli zástupci města záporně. Podle vyjádření starosty přísluší povinnost tuto rezervu tvořit ze zákona firmě, která skládku provozuje.

Propojenost rozpočtu a strategického plánu

Město má zpracován program rozvoje města Nasavrky a jeho místních částí, který byl schválen zastupitelstvem města dne 15. 12. 2014. Základním cílem tohoto programu je:

- I. Udržení, obnova a rozvíjení místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, pospolitosti obyvatelstva a vědomí vlastní odpovědnosti za obnovu a rozvoj města.
- II. Rozvoj hospodářství města při využívání místních hmotných zdrojů a zaměstnanosti místního obyvatelstva.
- III. Zachování a obnova specifického rázu venkovské zástavby a její organické spojení s okolní krajinou.
- IV. Úprava a čistota veřejných prostranství a staveb, zlepšení občanské vybavenosti a technické infrastruktury včetně technických zařízení pro ochranu životního prostředí.
- V. Udržení, obnova a účelné využití přirozeného produkčního potenciálu okolní krajiny, návaznosti na vhodnou organizaci a využití pozemků při zachování všech aspektů jejich hodnoty.

U každé z těchto oblastí je podrobně uveden výčet akcí připravených k realizaci v letech 2014 – 2020. Město má zpracován rozpočtový výhled na roky 2018 až 2026.

Zástupci města konstatovali, že program slouží jako podklad při tvorbě rozpočtového výhledu a rozpočtu. Neexistuje však žádný vnitřní předpis na tvorbu rozpočtu. Při rozpočtování je používán klasický přírůstkový přístup.

Rovnováha mezi rozsahem poskytovaných služeb a příjmy rozpočtu

Na otázku, zda přinášejí náměty nebo stížnosti občanů nějakou zpětnou vazbu, případně zda se nějakým způsobem vyhodnocují, zástupci města odpověděli, že drobné nedostatky řeší vždy bez zbytečného odkladu příslušný odbor úřadu. Rozsáhlejší náměty projednává rada obce, která je případně předkládá zastupitelstvu obce. Starosta poznamenal, že oslovil občany města, prostřednictvím Zpravodaje Nasavrck, aby podali návrhy, jak efektně využít některé budovy ve vlastnictví města. Bohužel zpětná vazba od občanů nebyla příliš významná.

Usilovat o zvýšení místní a regionální soběstačnosti

Snaha o zvýšení nedaňových příjmů města je součástí programu města v bodě II. Rovněž podporu místní zaměstnanosti a využívání místních podmínek řeší uvedený program města.

- Energetické úspory - návratné investice do zateplování, výměna oken, změny vytápění mateřské a základní školy.

- Podpora zaměstnanosti – zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných občanů města v rámci veřejně prospěšných prací.
- Podpora cestovního ruchu – provozování informačního centra na zámku, podpora Keltského spolku BOII z.s., které buduje na území města tzv. Keltskou vesnici.

4 KOMPARACE PŘÍSTUPŮ K FINANČNÍMU ŘÍZENÍ S DALŠÍMI OBCEMI

Dosahování udržitelného rozvoje na místní úrovni realizuje řada obcí, měst a regionů za podpory Národní sítě Zdravých měst ČR (dále pouze NSZM ČR). Jedná se o systematický postup uplatňování zásad udržitelného rozvoje ve veřejné správě na místní úrovni (Půček, 2015). NSZM ČR je v současné době jedinou municipální asociací v ČR, která má ve svém statutu systematicky podporovat praktickou realizaci hodnot: udržitelný rozvoj, zdraví a kvalita života v podmínkách měst, obcí a regionů. K 31. 12. 2015 bylo členem asociace celkem 129 municipalit s regionálním vlivem na 2 642 měst a obcí s 6 074 miliony obyvatel, tj. 58 % populace ČR (Výroční zpráva 2015 NSZM ČR). Pro měření kvality MA21 existuje oficiální sada Kritérií MA21, schválená Radou vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR). Sada kritérií MA21 je členěna do čtyř základních kategorií „A“ (nejvyšší) – „D“ (nejnižší). Těmto kategoriím předchází ještě tzv. „nultá“ kategorie „Zájemci“. Každá z kategorií má svá vlastní kritéria a jasně měřitelné ukazatele, které hodnotí úroveň realizace procesu MA21 v dané municipalitě. Předpokladem pro splnění celé kategorie je naplnění a zdokumentování všech v ní obsažených Kritérií MA21. K postupu do vyšší kategorie je vždy nutné naplnit všechna kritéria kategorií předcházejících (Místní Agenda 21).

Na základě výše uvedených skutečností bylo pro srovnání přístupu k finančnímu řízení vybráno město Chrudim, které je jedním z zakládajících členů sítě zdravých měst a v rámci kritérií MA21 splnilo již kategorii „A“. Další srovnání bude provedeno s obcí Křižánky, která je členem asociace od roku 2005 a splňuje kategorii „B“. Tyto municipality byly zvoleny i přesto, že v případě Chrudimi se jedná o podstatně větší město a naopak Křižánky jsou obcí menší. Samozřejmě by bylo vhodnější provést komparaci s obcí, která má stejný počet obyvatel a podobně velké katastrální území, ale žádná srovnatelná není v MA 21 tak daleko jako Chrudim nebo Křižánky.

4.1 Srovnání finančních dat

Potřebná data k porovnávací analýze byla čerpána z monitoru MF ČR. Z důvodu značných rozdílů ve velikosti obcí byla data vygenerována **na 1 obyvatele**, čímž lze komparaci provést.

Z tabulky 17 vyplývá, že příjmy i výdaje města Nasavrky jsou výrazně vyšší než u obou porovnávaných obcí. V oddíle majetku lze u Nasavrky sledovat až o 100 % vyšší podíl dlouhodobého majetku oproti oběma obcím. Vysoká je rovněž hodnota krátkodobého finančního majetku, který je tvořen peněžními prostředky na běžných účtech a pokladní

hotovostí. Další významný rozdíl představují výnosy a v závislosti na nich i výsledek hospodaření. Tato zjištění budou v následující části práce blíže specifikována.

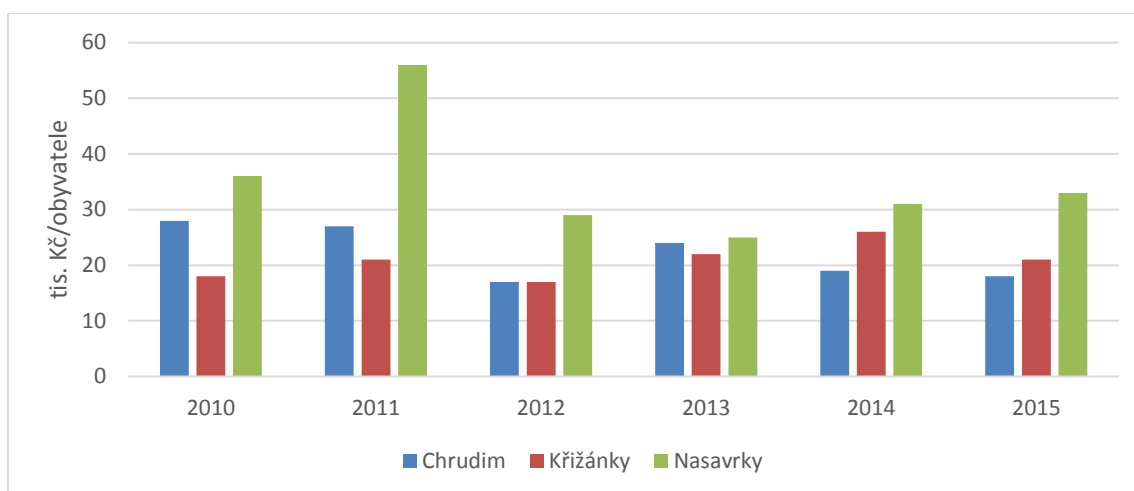
Tabulka 17: Ukazatele monitoringu MF ČR k 31. 12. 2015

Ukazatel	Nasavrky	Chrudim	Křižánky
Počet obyvatel (v osobách)	1 669	23 002	378
Finanční ukazatele			
Příjmy konsolidované (v tis. Kč/1 obyvatele)	33	18	21
Výdaje konsolidované (v tis. Kč/1 obyvatele)	37	19	19
Saldo příjmů a výdajů konsolidované (v tis. Kč/1 obyvatele)	-4	0	2
Dluhová služba			
Přijaté půjčené prostředky (v tis. Kč/1 obyvatele)	0	0	0
Hrazené úroky (v tis. Kč/1 obyvatele)	0	0	0
Uhrazené splátky jistin půjčených prostředků (v tis. Kč/1 obyvatele)	0	1	1
Dluhová služba celkem (v tis. Kč/1 obyvatele)	0	1	1
Majetek			
Majetek celkem (v tis. Kč/1 obyvatele)	272	125	132
Dlouhodobý hmotný majetek (v tis. Kč/1 obyvatele)	231	103	124
Pohledávky brutto (v tis. Kč/1 obyvatele)	4	4	6
Krátkodobé pohledávky brutto (v tis. Kč/1 obyvatele)	4	3	6
Krátkodobé pohledávky netto (v tis. Kč/1 obyvatele)	4	3	5
Krátkodobý finanční majetek (v tis. Kč/1 obyvatele)	23	3	2
Závazky			
Cizí zdroje celkem (v tis. Kč/1 obyvatele)	15	8	11
Dlouhodobé závazky (v tis. Kč/1 obyvatele)	12	5	8
Krátkodobé závazky (v tis. Kč/1 obyvatele)	3	3	3
Hospodaření			
Náklady (v tis. Kč/1 obyvatele)	18	17	16
Výnosy (v tis. Kč/1 obyvatele)	28	18	21
Výsledek hospodaření (v tis. Kč/1 obyvatele)	10	1	5

Zdroj: <http://monitor.statnipokladna.cz>

4.1.1 Porovnání příjmů

Celkové příjmy města Nasavrky jsou ve sledovaném období v průměru o 13 tis. Kč vyšší než příjmy u obou porovnávaných obcí. Tento trend lze sledovat po celé hodnocené období (viz obr. 6). K objasnění tohoto faktu bude zpracováno podrobné porovnání základních kategorií příjmů jednotlivých obcí.

Obrázek 6: Porovnání celkových příjmů za období 2010 - 2015

Zdroj: <http://monitor.statnipokladna.cz>

Daňové příjmy prezentuje tabulka 18. Nasavrky mají podstatně vyšší daňové příjmy než jiné obce a to vlivem výnosu z poplatku za uložení odpadů. Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech ukládá v § 45 původcům odpadů platit poplatek za ukládání odpadů na skládku. Poplatek se skládá ze dvou složek. Základní složka poplatku se platí za uložení odpadu, za uložení nebezpečného odpadu se dále platí riziková složka. V § 46 zákona o odpadech je uvedeno, že poplatek od původce vybírá provozovatel skládky a vždy k poslednímu dni následujícího měsíce odvádí vybrané poplatky příjemci. Tím je u základní složky poplatku obec, v jejímž katastru je skládka umístěna. Příjemcem rizikové složky poplatku je potom Státní fond životního prostředí. Současná výše sazby základního poplatku za ukládání odpadů je dle přílohy č. 6 k zákonu č. 185/2001 Sb. ve výši 500,00 Kč/t.

Tabulka 18: Daňové příjmy za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Průměr
Chrudim	10,24	10,19	11,16	12,34	12,98	13,05	11,66
Křižánky	9,00	8,63	9,14	11,49	12,34	12,76	10,56
Nasavrky	17,28	17,46	16,03	17,43	17,60	17,75	17,26
Nasavrky bez poplatku za uložení odpadu	7,35	7,34	7,44	9,9	10,77	10,97	8,96

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

Nedaňové příjmy porovnávaných obcí se výrazně neodlišují. Hodnoty v jednotlivých letech jsou uvedeny v tabulce 19.

Tabulka 19: Nedaňové příjmy za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Průměr
Chrudim	1,73	1,56	1,59	1,55	1,75	1,66	1,64
Křižánky	4,78	4,84	3,37	3,07	2,93	3,42	3,74
Nasavrky	3,39	3,21	3,51	3,88	3,60	3,43	3,50

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

U **přijatých transferů** (viz. tab. 20) město Nasavrky dosahuje nejvyšší průměrné hodnoty ze všech hodnocených. Je to dáno tím, že Nasavrky v průběhu sledovaného období realizovaly výstavbu čistírny odpadních vod a postupně budují splaškovou kanalizaci. Na obě akce získaly investiční dotaci.

Tabulka 20: Přijaté transfery za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Průměr
Chrudim	15,46	15,20	3,42	9,26	3,64	3,18	8,36
Křižánky	4,22	7,12	4,46	7,15	10,99	5,04	6,50
Nasavrky	14,32	34,71	9,72	3,07	8,37	8,55	13,12

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

Kapitálové příjmy (viz. tab. 21) představují u všech hodnocených měst pouze doplněk k celkovým příjmům. Pozornost je nutno věnovat pouze roku 2015, kdy město Nasavrky prodalo svůj podíl v obchodní společnosti provozující skládku komunálních odpadů.

Tabulka 21: Kapitálové příjmy za období 2010 – 2015 (v tis. Kč/1 obyvatele)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Průměr
Chrudim	0,18	0,18	0,33	0,74	0,22	0,34	0,33
Křižánky	0,01	0,03	0,00	0,07	0,13	0,00	0,04
Nasavrky	0,90	0,68	0,24	1,00	1,56	2,70	1,18

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

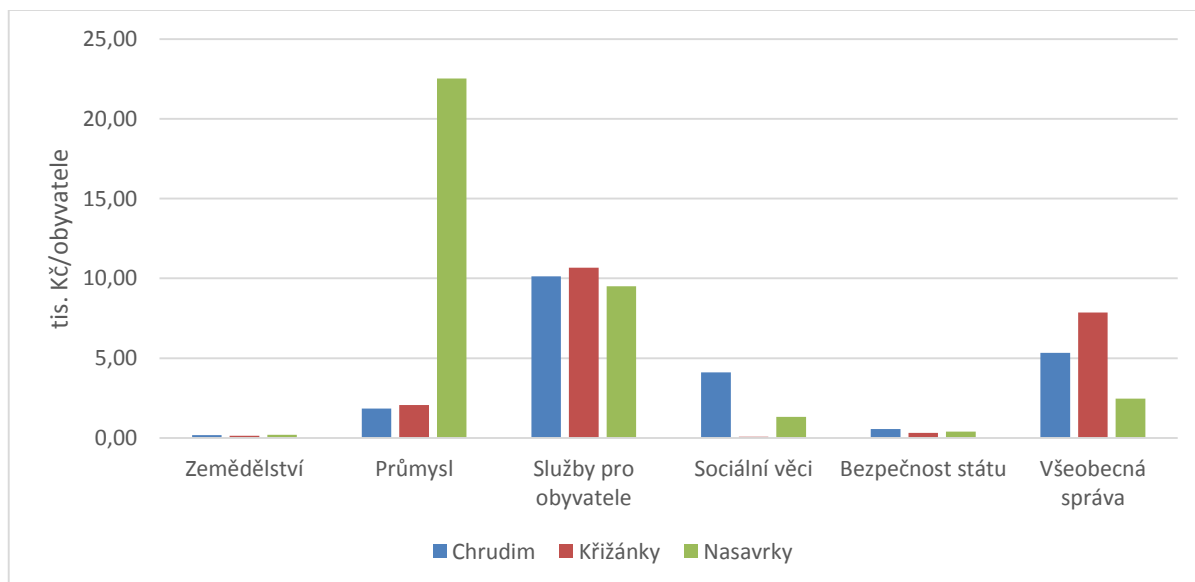
4.1.2 Porovnání výdajů a krátkodobého finančního majetku

Při komparaci výdajů byly vypočteny průměrné hodnoty za celé hodnocené období 2010 – 2015 za jednotlivá odvětví rozpočtu, do kterých patří:

- Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství;
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (doprava, stavební průmysl, vodní hospodářství);
- Služby pro obyvatelstvo (mateřské a základní školy, bydlení, tělovýchova);
- Sociální věci a politika zaměstnanosti (pečovatelská služba);
- Bezpečnost státu a právní ochrana (veřejný pořádek, hasiči, krizové stavy);

- Všeobecná veřejná správa a služby (místní správa, zastupitelé).

Celkové průměrné výdaje města Nasavrky byly za sledované období vyšší o 14 tis. Kč než v Chrudimi a o 15 tis. Kč vyšší než v Křižánkách. Porovnání výdajů podle jednotlivých odvětví (viz obr. 7) ukazuje výrazný rozdíl v průmyslu, kam patří výdaje spojené s vodním hospodářství. Jak již bylo konstatováno v rozboru příjmů u transferů, Nasavrky vybudovaly čističku odpadních vod a postupně probíhá výstavba kanalizace.

Obrázek 7: Porovnání průměrných výdajů za období 2010 - 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle <http://monitor.statnipokladna.cz>

Stav běžného účtu vždy k 31.12. příslušného roku prezentuje tabulka č. 22. Je zřejmé, že město Nasavrky mělo po celé sledované období dostatečnou rezervu na bankovních účtech.

Tabulka 22: Stav běžného účtu v období 2010 – 2015 (v tis. Kč/ 1 obyvatele)

Obec	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Průměr
Chrudim	0	0	3	3	4	3	2
Křižánky	0	0	0	1	2	2	1
Nasavrky	29	15	16	23	28	23	22

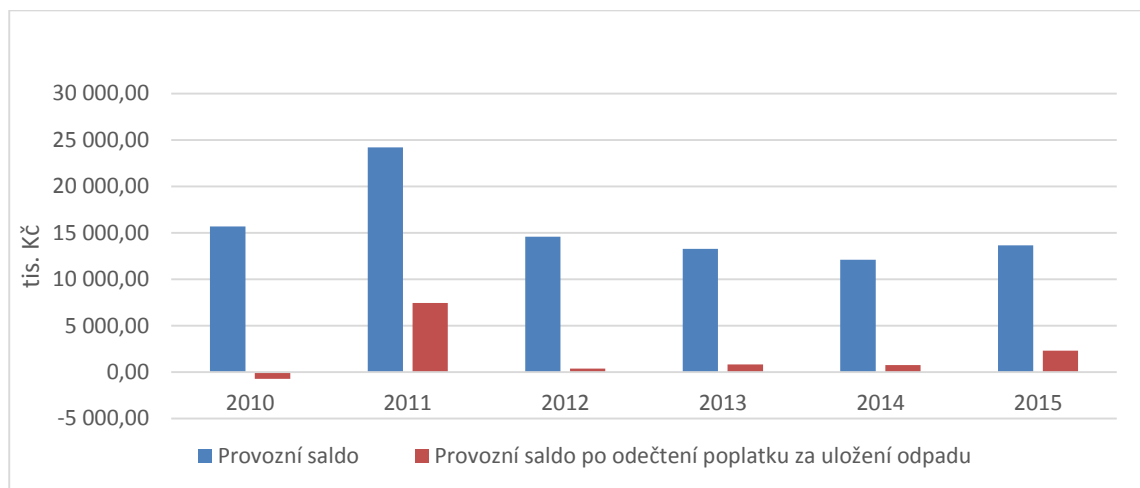
Zdroj: <http://monitor.statnipokladna.cz>

4.1.3 Výsledky komparace s jinými obcemi

Srovnání ukazatelů monitoringu MF ČR se dvěma dalšími obcemi upozornilo v oblasti běžných příjmů na velký rozdíl, který představuje pro město Nasavrky výhodu oproti jiným obcím. Za sledované období měly Křižánky i Chrudim v průměru běžné příjmy o 7 tis. Kč na obyvatele nižší než Nasavrky. Tento rozdíl způsobuje příjem z poplatku za uložení odpadu na

skládku v katastru města. Zároveň to také vysvětluje vysoké hodnoty výnosů, zisku a finančního majetku města Nasavrky oproti oběma porovnávaným obcím.

Na základě těchto výsledků byl proveden přepočítání daňových příjmů města Nasavrky bez poplatku za uložení odpadu a následně došlo k přepočítání provozního salda a indexu provozních úspor. Výsledek výpočtu reprezentuje graf 8 a tabulka 23.

Obrázek 8: Porovnání provozního salda města Nasavrky v letech 2010-2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.nasavrky.cz

Po odečtení příslušného poplatku provozní saldo vykazuje velmi nízké hodnoty a v roce 2010 dosáhlo záporné hodnoty – 2,13 tis. Kč. Index provozních úspor, který by měl být minimálně 10 %, této výše dosahuje pouze v roce 2011.

Tabulka 23: Porovnání indexu provozních úspor v letech 2010 - 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Index provozních úspor	45,92%	70,74%	45,17%	37,66%	34,40%	38,54%
Index provozních úspor po odečtení poplatku za uložení odpadu	2,13%	21,76%	1,22%	2,32%	2,21%	6,50%

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.nasavrky.cz

4.2 Porovnání dodržování zásad zdravého finančního řízení

Ke srovnání dodržování zásad zdravého finančního řízení bylo vybráno město Chrudim, které v roce 2016 již podruhé obhájilo kategorii A podle Kritérií MA 21 a získalo titul Udržitelné město. Informace potřebné k provedení komparace byly čerpány z webových stránek města Chrudimi.

Město Chrudim má velice kvalitně a podrobně propracován systém nástrojů řízení a koordinace rozvoje území. Jednotlivé koncepční dokumenty stanovují základní rozvojové směry a cíle, jichž má být dosaženo, stejně jako cesty, kterými jich bude dosaženo. Při přípravě koncepčních dokumentů město využívá expertního nebo komunitního přístupu. **Expertní tvorba** koncepcí představuje relativně uzavřený proces, který je založen především na participaci významných představitelů daného města či regionu (tzv. politických, ekonomických a společenských elit). **Komunitní přístup** naopak staví na otevřeném přístupu k plánování všem subjektům v rámci dané komunity, které se mohou zúčastnit všech fází přípravy dokumentu. Zapojována je i široká veřejnost.

Naplnování některých zásad zdravého finančního řízení lze prezentovat následujícími body:

- Pravidla pro zadlužování – v roce 2012 schválilo zastupitelstvo města svým usnesením „Pravidla pro zadlužování města Chrudim“. V souladu s těmito pravidly nesmí limit dluhu na obyvatele přesáhnout 10 tis. Kč a poměr zadlužení musí být do 50 %,
- Propojení strategického plánu s rozpočtem – město Chrudim má schválen Strategický plán udržitelného rozvoje města na období 2015 – 2030, který zpracovala Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje. Z tohoto strategického plánu vycházejí akční plány. Rozpočtový výhled navazuje na provedenou aktualizaci dlouhodobých rozvojových dokumentů města („Akční plán Strategického plánu“, „Plánu zdraví“ a „Komunitní plán sociálních služeb“) a plán požadovaných investic,
- Efektivní úspory a odstranění plýtvání – Energetická politika města Chrudim, jejímž cílem je v letech 2015 – 2024 snížit o 10 % spotřebu energie, tj. 1 % ročně,
- Zapojení široké veřejnosti je uskutečňováno prostřednictvím tzv. veřejných projednání, která jsou zaměřena na společnou diskuzi o tématech, která veřejnost vnímá jako potřebná a navrhuje se jimi zabývat a řešit je. Problémy, které vzejdou s tohoto setkání, jsou následně ještě ověřeny veřejnou anketou.

5 ZHODNOCENÍ A NAVRŽENÍ KONKRÉTNÍCH KROKŮ KE ZLEPŠENÍ SITUACE ZKOUMANÉ OBCE

Tato kapitola je zaměřena na kritické zhodnocení ukazatelů zjištěných při finanční analýze a výsledků komparace se dvěma dalšími obcemi. Hlavním cílem této části práce je navrhnout postup, který může město Nasavrky použít ke zlepšení finanční situace v běžné praxi.

5.1 Zhodnocení finanční situace města Nasavrky

K analýze příjmů a výdajů byly použity absolutní hodnoty ze závěrečných účtů města za roky 2010 až 2015. Základní **rozběr příjmů a vývojů** ve sledovaném období nepřináší žádné výrazné výkyvy ani neupozorňuje na případné nedostatky v hospodaření. Celé období je spojeno s vysokou investiční činností města, která je prezentována výstavbou čistírnou odpadních vod a postupným budováním kanalizace. Na straně příjmů se tato aktivita projevuje vysokým podílem přijatých dotací a na straně výdajů vysokými kapitálovými výdaji.

Jednotlivé poměrové ukazatele rovněž vykazují stabilní finanční situace města. **Ukazatele likvidity** se pohybují pod doporučenými hodnotami pouze v roce 2011, což bylo způsobeno tím, že do krátkodobých závazků byly zahrnuty přijaté zálohy na transfery ve výši 61 597 tis. Kč, které se týkaly investiční činnosti města. V ostatních letech byly naopak výrazně nad doporučenými hodnotami. Přebytečnou likviditu mohlo město investovat do výnosnějších aktiv (např. cenných papírů nebo termínovaných vkladů), které přinášejí vyšší zisk. **Ukazatele zadluženosti** informují, že město vykazuje minimální zadluženost a je finančně nezávislé. Tento trend si město drželo celé sledované období. **Ukazatele rentability** dosahují nízkých hodnot. Někteří autoři upozorňují, že pro obce mají pouze informativní charakter a připomínají základní cíl fungování obcí, kam podnikatelské aktivity nezapadají. Naopak **ukazatele autarkie** jsou pro veřejný sektor vhodné a v případě města Nasavrky dosahují vysokých hodnot, což značí vysokou míru soběstačnosti. Rovněž dva **doplňující ukazatele** – saldo (přebytek) běžného rozpočtu a index provozních úspor dosahovaly optimálních hodnot.

Po provedení finanční analýzy a výpočtu poměrových a doplňujících ukazatelů by bylo možné hodnotit finanční situaci města Nasavrky, jako vyhovující. Jedná se však pouze o dílčí závěr.

Méně pozitivní celkové hodnocení již přinesla komparace se dvěma dalšími obcemi, která upozornila na skutečnost, že pokud by město Nasavrky nemělo příjem z poplatku za uložení odpadů, muselo by změnit přístup k finančnímu řízení. Rovněž srovnání dodržování zásad

zdravého finančního řízení s městem Chrudim poukázalo na nedostatky, při využívání moderních způsobů řízení města, které by mohly přinést městu Nasavrky úspory a více zapojit občany města.

5.2 Návrh konkrétních kroků ke zlepšení situace města Nasavrky

Současná finanční situace města Nasavrky je na velmi dobré úrovni. Přesto by vedení města mělo počítat ve svých budoucích plánech a strategiích s tím, že po roce 2024 přijde o významné pravidelné příjmy v důsledku ukončení skládkování komunálních odpadů.

Pro zlepšení finančního řízení by bylo vhodné začít více propojovat rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu na strategické řízení. Aktuální program rozvoje města na období 2014 – 2020 by měl být konkretizován ročními nebo dvouletými akčními plány, do jejichž přípravy by mohli být zapojeni i občané města. Jedním z prvních úkolů zastupitelstva města při zavádění těchto principů by mělo být vytvoření Strategického týmu pro udržitelný rozvoj města Nasavrky (dále jen strategický tým). Tento tým může být složen ze zastupitelů, zaměstnanců městského úřadu nebo občanů, kteří jsou odborníky ve svém oboru. Strategický tým by působil jako poradní komise rady města a mohl by začít pracovat s pěti členy. V dalším textu práce bude navržena možná podoba rozpočtového výhledu města a akční plán města, který by sloužil jako podklad pro sestavení návrhu rozpočtu. Tyto materiály byly zpracovány s použitím strategických dokumentů zveřejněných na webových stránkách města Chrudimi.

5.2.1 Návrh střednědobého výhledu rozpočtu

Současná podoba rozpočtového výhledu města Nasavrky na období od 2018 do 2026 představuje pouze propočet finančních toků. Občan města nebo jiný uživatel z něho nezjistí konkrétní důvody vývoje příjmů, ani nemá přehled o plánovaných akcích, na které půjdou výdaje. K odstranění výše uvedených nedostatků by střednědobý výhled rozpočtu mohl mít tuto strukturu:

- Důvodová zpráva,
- Příloha č. 1 „Propočet finančních toků“
- Příloha č. 2 „Dlouhodobé záměry města Nasavrky ve výdajové oblasti, investiční akce“

Důvodová zpráva

V úvodu důvodové zprávy je třeba vymezit, že se jedná o pomocný nástroj střednědobého finančního plánování, který je zpracován podle ustanovení zákona č. 250/2000 Sb.,

o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. V dalším textu je třeba uvést, z čeho vychází a o co se opírá, např.

- Program rozvoje města Nasavrky na období 2014 – 2020,
- makroekonomická predikce zpracovaná MF ČR, dopad hospodářského vývoje a nová legislativa,
- aktuální informace o dlouhodobých projektech a záměrech města.

Následovat by měl popis **Přílohy č. 1 „Propočet finančních toků“**, zvláště je třeba odůvodnit příjmy i výdaje.

P Ř Í J M Y

U celkových příjmů uvést očekávaný trend. U jednotlivých druhů příjmů je nutné uvést, zda se očekává růst, stagnace či pokles a popsat důvody, např.

- U daňových příjmů očekáváme mírní růst výnosů u sdílených daní. U místních a správních poplatků očekáváme stagnaci. Průměrný růst v této oblasti činí 2,5 – 3 %.

V Ý D A J E

Výdajovou stranu výhledu rozebrat na běžné a kapitálové. U běžných výdajů popsat čeho se konkrétně týkají (mzdové výdaje, běžná údržba majetku, péče zeleň a čistotu města, aj.). U kapitálových výdajů vypsát jednotlivé akce, např.

- v roce 2017 bude pokračováno ve výstavbě kanalizace odpadních vod „na horním konci“ Nasavrky;
- zahájení II. etapy rekonstrukce náměstí – 2017.

Další bod důvodové zprávy by se měl týkat **přílohy č. 2**, ve které budou rozepsány plánované dlouhodobé projekty a záměry města. V rámci této přílohy mohou být specifikovány plánované okruhy aktivit a jejich finanční rámce. Rok 2016 představuje skutečnost, rok 2017 rozpočet a roky 2018 - 2020 plán. V příloze lze konkretizovat:

- výdaje na běžnou správu, údržbu a opravy majetku;
- investiční akce s dotacemi EU;
- výdaje v provozní oblasti městského úřadu a zřizovaných příspěvkových organizací;
- výdaje na rozvoj a územní plánování, aj.

Vzor přílohy č. 1 a přílohy č. 2 k střednědobému výhledu rozpočtu tvoří přílohy A a B této práce.

5.2.2 Návrh akčního plánu

Proces tvorby akčního plánu je dlouhodobý proces probíhající celý kalendářní rok, který předchází roku jeho realizace. Z důvodu transparentnosti je nutné, aby vedení města upravilo metodiku zpracování akčního plánu vnitřním předpisem, ve kterém budou popsány jednotlivé etapy tvorby, včetně časového harmonogramu. Pro účely této práce jsou uvedeny tři hlavní kroky přípravy akčního plánu:

Prvním krokem je získání podnětů na realizaci projektů, a to jak z řad veřejnosti, tak ze strany jednotlivých odborů městského úřadu. Občané budou informováni prostřednictvím Zpravodaje Nasavrky o možnosti podávat náměty nebo může proběhnout veřejné projednání projektů.

Druhým krokem je sumarizace projektových záměrů a jejich transparentní posouzení strategickým týmem. U projektů nad 500 tis. Kč posoudí strategický tým jejich dopad na tři základní pilíře udržitelného rozvoje: místní ekonomiku a zaměstnanost, společnost (soc. oblast, bezpečnost, atd.) a životní prostředí. Jednotlivá kritéria budou ohodnocena podle této škály:

- + 2 výrazně pozitivní dopad
- +1 pozitivní dopad
- 0 ani pozitivní dopad ani negativní dopad
- 1 negativní dopad
- 2 výrazně negativní dopad

Následně bude ze všech tří oblastí vypočítán aritmetický průměr. Toto posouzení bude sloužit jako doplněk celkového hodnocení, na základě něhož budou některé projekty odmítnuty (vráceny jednotlivým zodpovědným odborům), některé nechány v databázi projektů a některé doporučeny k zařazení do akčního plánu.

Třetím (stěžejním) krokem je politické rozhodnutí (tj. rozhodnutí Rady města Nasavrky a Zastupitelstva města Nasavrky) o projektech doporučených strategickým týmem do akčního plánu. Tyto projekty budou zařazeny do návrhu rozpočtu na další rok a budou zrealizovány. Zbylé projekty budou zařazeny do zásobníku a realizovány v případě uvolnění dodatečných finančních prostředků (neplánované příjmy, dotace apod.).

Vzor akčního plánu rozvoje města Nasavrky na rok 2018 je přílohou C této práce.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo vymezit přístupy k zdravému finančnímu řízení obcí, analyzovat situaci finančního řízení ve vybrané obci a navrhnout vhodné kroky ke zlepšení finančního řízení s ohledem na možnosti a kapacity dané obce.

V bakalářské práci byla popsána základní charakteristika územní samosprávy a vysvětleny jednotlivé pojmy týkající se problematiky finančního řízení obcí. Vymezeny byly zásady zdravého finančního řízení a koncept 3E. Další část textu teoreticky popisuje finanční analýzu, která byla v této práci vybrána jako metoda pro zhodnocení finanční situace konkrétní obce. U uvedených ukazatelů byl vysvětlen jejich výpočet, nastíněny možnosti jejich aplikace a využití. Rovněž byly stanoveny doporučené hodnoty a upozorněno na jejich nedostatky.

Samotná aplikace finanční analýzy byla provedena na městě Nasavrky. Postupně byl proveden rozbor všech druhů příjmů a výdajů obce. Následoval výpočet poměrových ukazatelů. Zvláštní pozornost byla věnována ukazatelům finanční stability obce. Na základě výsledků finanční analýzy byly připraveny konkrétní otázky pro řízený rozhovor se zástupci města, jehož cílem bylo ověřit výstupy jednotlivých ukazatelů a zároveň provést zhodnocení dodržování zásad zdravého finančního řízení.

Pro docílení lepší vypovídací schopnosti finanční analýzy bylo provedeno porovnání se dvěma dalšími obcemi. Porovnány byly základní druhy příjmů (daňové, nedaňové, dotace a kapitálové příjmy) a výdaje podle jednotlivých odvětví rozpočtu. Komparace byla provedena i u dodržování zásad zdravého finančního řízení.

Závěr práce se věnoval zhodnocení finanční situace města Nasavrky. Hodnocení bylo provedeno nejdříve na základě výsledků finanční analýzy a zjištěné hodnoty byly porovnány s doporučenými. Trochu jiný pohled přinesla komparace s dalšími obcemi, která upozornila na budoucí rizika ve finančním řízení. K jejich předcházení bylo městu Nasavrky navrženo více propojit rozpočtový proces na Program rozvoje města na období 2014 - 2020, který je základním strategickým dokumentem města.

POUŽITÁ LITERATURA

- 1) ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
- 2) HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.
- 3) KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.
- 4) KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2002. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-778-2.
- 5) MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 2013. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4574-9.
- 6) MÁČE, Miroslav. *Finanční analýza obchodních a státních organizací: praktické příklady a použití*. Praha: Grada, 2006. Finanční řízení. ISBN 80-247-1558-9.
- 7) OCHRANA, František a Milan PŮČEK. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě: smart administration*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-667-7.
- 8) OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. V Praze: C.H. Beck, 2011. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-342-4.
- 9) PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.
- 10) PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.
- 11) PŮČEK, Milan. *Udržitelné finanční řízení obcí a regionů*. Praha: Národní síť Zdravých měst České republiky, 2015. ISBN 978-80-906033-0-1.
- 12) PŮČEK, M., KOPPITZ, D. *Strategické plánování a řízení pro obce, města a regiony*. Vydání 1. Praha: NSZM, 2012, 196s
- 13) REKTOŘÍK, Jaroslav a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-2957-9.
- 14) SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.
- 15) SIEGL, Milan, Jan STEJSKAL a Pavla STRÁNSKÁ KOŤÁTKOVÁ. *Management veřejného sektoru: distanční opora*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2011. ISBN 978-80-7395-416-1.

- 16) VODÁKOVÁ, Jana. *Nástroje ekonomického řízení ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-324-1.
- 17) *Místní Agenda 21 - metoda řízení kvality pro města, obce a regiony* [online]. 2016 [cit. 2016-10-20].
Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/brozura_ma21_web.pdf
- 18) *Monitor: Město Nasavrky, roky 2010 - 2015* [online]. [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2010/obce/detail/00270580>
- 19) *Monitoring hospodaření obcí* [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/monitoring-hospodareni-obci>
- 20) *Poplatky za uložení odpadů* [online]. [cit. 2016-10-06]. Dostupné z: <http://zakony.kurzy.cz/185-2001-zakon-o-odpadech/cast-8-hlava-1/>
- 21) *Rozpočtový proces obcí a dobrovolných svazků obcí v Jihomoravském kraji* [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-09-12].
Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=198572&TypeID=2>
- 22) *Rozpočtový výhled obce Malé Úpy s analýzou financí a ratingem* [online]. 2016 [cit. 2016-09-21]. Dostupné z: <http://www.malaupa.cz/wp-content/uploads/2016/01/mala-upa-rozpocetovy-vyhled-2017-2021.pdf>
- 23) *Slovenská novinka: Programové rozpočtování* [online]. 2008 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/slovenska-novinka-programove-rozpocetovani/>
- 24) *Výroční zpráva 2015 NSZM ČR* [online]. 2016 [cit. 2016-10-20]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/nszm_vyrocnizprava_2015.pdf
- 25) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- 26) Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
- 27) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A: Příloha č. 1 k návrhu střednědobého výhledu rozpočtu 2018 – 2020 (propoččet finančních toků)
- Příloha B: Příloha č. 2 k návrhu střednědobého výhledu rozpočtu 2018 – 2020 (dlouhodobé záměry ve výdajové oblasti)
- Příloha C: Návrh akčního plánu na rok 2018

Příloha A

Příloha č. 1 k návrhu střednědobého výhledu rozpočtu 2018 - 2020

Propočet finančních toků

			SKUTEČNOST	ROZPOČET			
Č.ř.			2016	2017	2018	2019	2020
A	POČÁTEČNÍ STAV PENĚŽ. PROSTŘEDKŮ						
P Ř Í J M Y							
P1	Třída 1	Daňové příjmy					
P2	Třída 2	Nedaňové příjmy					
P3	Třída 3	Kapitálové příjmy					
P4	Třída 4	Přijaté dotace					
Pc	P1+P2+P3+P4	Příjmy celkem před konsolidací					
Kp		Konsolidace celkem					
Pk	Pc - Kp	Příjmy po konsolidaci					
P5		- úvěry krátkodobé					
P6		- úvěry dlouhodobé					
Pf		Přijaté úvěry					
P	Pk + Pf	KONSOLID. PŘÍJMY					
V Ý D A J E							
V1	Třída 5	Běžné výdaje					
V2	Třída 6	Kapitálové výdaje					
Vc	V1 + V2	Výdaje celkem před konsolidací					
V4		- splátky jistin krátkodobých úvěrů					
V5		- splátky jistin dlouhodobých úvěrů					
Vf		Splátky jistin, úvěrů					
V	Vk + Vf	KONSOLID. VÝDAJE					
D	P - V	Hotovost běžného roku					
E	A + D	Hotovost na konci roku					

Příloha B

Příloha č. 2 k návrhu střednědobého výhledu
rozpočtu 2018 - 2020

Dlouhodobé záměry ve výdajové oblasti

v tis. Kč

Správa, údržba a opravy majetku						
	2015	2016	2017	2018	2019	
			A	B	C	
silnice a komunikace						1
veřejné osvětlení						2
mateřská škola						3
základní škola						4
atd.						5
						6
						7
Celkem						

Velké investiční akce						
	2015	2016	2017	2018	2019	
cyklostezky Nasavrky - Nová Ves						
kanalizace, odpadní vody						
atd.						
Celkem						

Komentář k jednotlivým akcím: Např.

A1 – oprava místní komunikace v Podlíšřanech

B1 – údržba chodníků v ulici Sokolská

A3 – malování II. patra hlavní budovy MŠ

Příloha C

Město Nasavkry

Návrh akčního plánu na rok 2018

Cíl	Projekt, akce	Požadavek	Celkové náklady	Finanční spoluúčast	Odpovídá za realizaci	Poznámky
I. Osvětové, kulturní, společenské a sportovní akce	Uspořádání výstavy obrazů "Nasavrcká paleta"	kulturní komise	50 000 Kč	50 000 Kč	rada obce	
	Podpora hasičské soutěže O Pohár starosty města	občané	10 000 Kč	10 000 Kč	rada obce	
II. Zajištění rozvoje a podpory podnikatelských aktivit města	Oprava střechy bývalého pivovaru	majetkový odbor	1 000 000 Kč	1 000 000 Kč	stavební odbor	
	Zadání zpracování projektu na využití bývalé školy na náměstí	občané	100 000 Kč	100 000 Kč	stavební odbor	
III. Zachování, obnova a rozvoj venkovské zástavby	Vytápění MŠ tepelnými čerpadly	majetkový odbor	2 000 000 Kč	1 000 000 Kč	stavební odbor	bude se žádat o dotace z OPŽP
	Rekonstrukce zvoničky v Ochozi	občané	100 000 Kč	100 000 Kč	majetkový odbor	
atd.						
Souhrn požadavků na rozpočet 2018			3 260 000 Kč			